

Ikast-Brande
Kommune

DEN GODE BY OG DEN GODE LANDSBY

PLANSTRATEGI 2015

INDHOLD

Forord.....	3
Indledning.....	5
By- og centerstruktur.....	8
Den gode by.....	12
Den gode landsby.....	22
Bæredygtig udvikling i by og landsby.....	28
Sådan reviderer vi kommuneplanen.....	29
Strategien er til debat.....	30

Udarbejdet af

Ikast-Brande Kommune
Planafdelingen

Vedtaget af Byrådet den 14. december 2015

Fotos og illustrationer

Ikast-Brande Kommune, hvor andet ikke er angivet.
Forsidefoto: Copyright Morten Pedersen, Grala

Ikast-Brande
Kommune

FORORD

Kommunens borgere er drivkraften for udviklingen i Ikast-Brande Kommune. Derfor ligger det os på sinde, at vi planlægger udviklingen i kommunen sammen med borgerne. Ikke mindst når vi skal planlægge for de byer og landsbyer, hvor borgerne bor og arbejder.

Det er længe siden, at vi sidst har lavet en samlet planlægning for kommunens byer og landsbyer. Det gjorde vi i 2009, da vi lavede den første kommuneplan efter kommunesammenlægningen.

Tiden er løbet fra dele af den by- og landsbyplanlægning, vi lavede i 2009, så nu er det tid til at kigge på planlægningen med nye øjne. Derfor handler Planstrategi 2015 mest om, hvordan vi som byråd i de kommende år kan understøtte den gode udvikling i kommunens byer og landsbyer. Planstrategien lægger hovedlinjerne for udviklingen og beskriver vores forventninger, visioner og mål for udviklingen.

Det er byernes og landsbyernes beboere og erhvervsdrivende, der bedst ved hvilke behov, der er lokalt. Når vi spørger borgerne, peger de fleste på, at **aktive borgere** er den vigtigste forudsætning for den gode udvikling i byer og landsbyer.

Vi har derfor et ønske om, at borgerne sammen med os kan udvikle gode byer og landsbyer, der skaber de bedste rammer for det gode liv.

Samarbejde og dialog med dem, der bor og arbejder i kommunen, er centralt i strategiens visioner og mål og i vores indsats for at fremme en bæredygtig og demokratisk udvikling.

Vi vil gerne høre din mening om vores visioner og mål. Hvis du vil bidrage med dit synspunkt, kan du sende os et hørings svar senest den 18. november 2015. Læs mere herom på bagsiden.

I 2017 skal vi omsætte vores visioner og mål til mere konkret planlægning, når vi reviderer Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025.

Vi ser frem til en god og konstruktiv debat med alle kommunens borgere.

Venlig Hilsen

Byrådet

December 2015

INDLEDNING

FORMÅL

Planstrategi 2015 er vores strategi for, hvordan Ikast-Brande Kommunes byer og landsbyer skal udvikle sig i de kommende år.

Strategien er udgangspunktet for revisionen af den gældende kommuneplan: Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025. Kommuneplanen er vores plan for, hvordan man kan anvende arealerne i kommunen.

Da vi reviderede kommuneplanen sidst, havde vi fokus på udviklingen og arealanvendelsen i det åbne land. Når vi skal revidere kommuneplanen igen i 2017, er der især et behov for at kigge på planlægningen i byerne og landsbyerne.

Derfor har vi valgt, at vi allerede i Planstrategi 2015 skal tage hul på debatten om, hvordan byerne og landsbyerne skal udvikle sig i den næste planperiode, det vil sige 2017-2029.

Ligesom kommuneplanen forholder planstrategien sig også primært til den fysiske planlægning i kommunens byer og landsbyer. Hvis man vil skabe gode rammer for livet i byer og landsbyer, er det dog også vigtigt at sikre rammer for det gode fællesskab og bakke op om lokale initiativer.

Vi vil have mere fokus på byernes og landsbyernes identitet og potentialer. Og vi vil understøtte, at udviklingen bliver til glæde for både borgere, foreningslivet og virksomheder.

I strategien kan du læse, hvilke udfordringer og fremtidsperspektiver de største byer og landsbyer står over for, og hvilke udviklingsmuligheder, vi ser de kommende år. Vi har formuleret visioner og mål for en lang række områder, der er centrale for udviklingen i byerne og landsbyerne.

Vores mål for udviklingen afspejler også, at vi har et ønske om, at udviklingen bliver **bæredygtig**. Vi vil altid afveje de forskellige interesser i forhold til f.eks. miljø, natur og grundvand.

I et selvstændigt bilag til strategien kan du læse vores vurdering af kommunens udvikling siden sidste planstrategi blev vedtaget i 2011.

ERHVERVSUDVIKLING

Finanskrisen er ved at ebbe ud, og virksomhederne er igen begyndt at ansætte flere folk. Derfor skal vi styrke indsatsen på at forbedre de kommunale rammevilkår for erhvervslivet.

Den største udfordring for virksomhederne og dermed erhvervsudviklingen i Ikast-Brande Kommune i de kommende år, bliver manglen på kvalificeret arbejdskraft. Virksomhederne kræver mere og mere specialiseret arbejdskraft, men der er for få unge, som tager en erhvervsuddannelse. Derfor skal vi igangsætte tiltag, som sikrer, at flere unge får en erhvervsuddannelse samtidig med at virksomhederne tager endnu flere lærlinge ind, end de gør i dag.

Vi vil gerne have flere nye virksomheder, hvilket betyder, at vi skal være bedre til at understøtte iværksættere, så de kan vokse sig større og bidrage til væksten og udviklingen i området.

AKTIVE BORGERE SKABER UDVIKLING

Det er byernes og landsbyernes egne beboere og erhvervsdrivende, der skaber udviklingen lokalt. Det er dem, der kender lokalområdet og dem, der bedst ved, hvilke behov, udfordringer og muligheder, der er lokalt.

Vi har derfor et ønske om, at borgerne **sammen** med os kan udvikle byer og landsbyer, der skaber de bedste rammer for trivsel.

Messe om de seks største byer på workhoppen i Remisen.

Vores kommune er et fællesskab, hvor vi alle er aktive deltagere. Aktive borgere skaber det gode fællesskab. Vi har derfor generelt fokus på, at borgerne skal finde løsninger sammen med os. Vi værdsætter lokale initiativer og yder gerne hjælp til selvhjælp.

Samarbejde og dialog med dem, der bor og arbejder i kommunen, er således også centralt i vores visioner og mål for udviklingen - og i vores indsats for at fremme en bæredygtig og demokratisk udvikling. Vi vil derfor fortsætte det gode samarbejde med lokalråd og Landdistriktsrådet.

BYSAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF KOMMUNESKEL

Vi er opmærksomme på, at planlægningen i byer og landsbyer ofte kræver dialog og samarbejde med byer på tværs af kommuneskel.

Især den korte afstand mellem Ikast og Herning giver en fantastisk mulighed for at udnytte synergieffekten i de kultur- og idrætstilbud samt uddannelsesstilbud, som byerne tilbyder. Vi vil derfor udbygge samarbejdet og dialogen i takt med det behov, der måtte vise sig.

VISIONER OG MÅL

Vi har i forskellige sammenhænge fastsat visioner for kommunens udvikling, og nogle af disse visioner har fokus på by- og landsbyudvikling,

herunder: "Vision2016", "Strategi2020" og "Erhvervsudviklingstrategi 2014-2020". Vi har koordineret udarbejdelsen af Planstrategi 2015 med visionsarbejdet.

De fleste visioner er dog overordnede og generelle visioner for hele kommunen. De få visioner, som har fokus på by- og landsbyudviklingen, omfatter hele kommunen. Derfor har vi haft et behov for at formulere nye visioner, der er mere konkrete i forhold til den fysiske udvikling i byerne og landsbyerne.

I planstrategien har vi formuleret visioner og mål for by- og centerstrukturen i kommunen. Vi har visioner og mål for den gode by og den gode landsby.

Vi har visioner og mål for:

- Bosætning i den gode by
- Erhvervsudvikling i den gode by
- Offentlige servicefunktioner i den gode by
- Detailhandel i den gode by
- Kultur, fritid og foreningsliv i den gode by
- Den gode bys grønne områder og bynære natur

Visionen for den gode landsby er hentet fra Strategi2020, men vi har lavet nye mål for:

- Bosætning og beskæftigelse i den gode landsby
- Offentlige servicefunktioner i den gode landsby
- Fællesskabet i den gode landsby
- Den gode landsbys adgang til naturen
- Sundhed og trivsel i den gode landsby

Visionerne er langsigtede udviklingsmål, der handler om, hvordan byerne og landsbyerne skal se ud og fungere om 12-15 år.

Planstrategien er også vores strategi for, hvordan kommunens udvikling kan blive bæredygtig. Derfor afspejler vores mål for udviklingen også, at vi har et ønske om, at udviklingen bliver **bæredygtig**.

Vi mener, at den væsentligste forudsætning for at skabe en bæredygtig udvikling i byer og landsbyer er **aktivitet**. Aktive borgere skaber aktive byer og landsbyer og gode rammer for fællesskab og trivsel.

BY- OG CENTERSTRUKTUR

Vision

"Ikast-Brande Kommune er et attraktivt sted at bosætte sig og drive virksomhed. Planlægningen sikrer, at alle byer og landsbyer har de optimale rammer for en god udvikling, der tager afsæt i byernes forskelligheder, muligheder og interne relationer."

I Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025 er der fastlagt en by- og centerstruktur med et bymønster for hele kommunen. Bymønsteret blev allerede bestemt i forbindelse med kommunesammenlægningen og viser byernes rollefordeling.

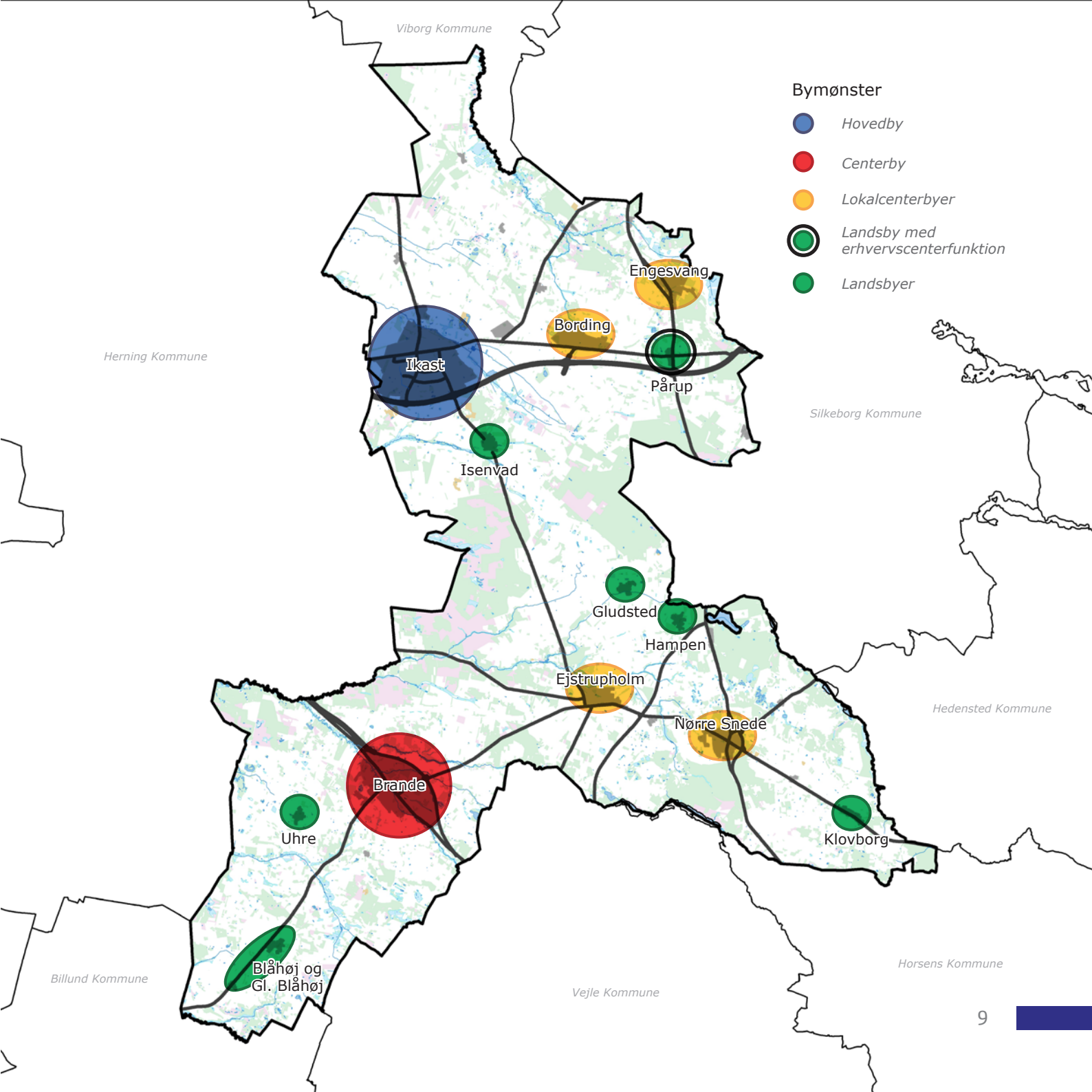
Byerne er inddelt i et hierarki, som er baseret på byernes størrelser, funktioner og forudsætninger samt den rolle, de skal udfylde til gavn for den samlede kommune.

Bymønsteret danner bl.a. grundlaget for, i hvilke byområder Kommunen kan udlægge nye arealer til byzone. Vores planlægning skal tage udgangspunkt i rollefordelingen mellem byerne.

Vi ønsker ikke at revidere kommuneplanens gældende by- og centerstruktur og bymønster, men vi har lavet nye beskrivelser af de funktioner, som de enkelte bykategorier skal kunne rumme. Du kan se bymønsterbeskrivelserne på side 10.

Mål

- A.** Vi vil gennem planlægningen sikre, at udviklingen i kommunens byer og landsbyer understøtter det fastlagte bymønster.
- B.** Vi vil sikre, at alle byer og landsbyer har mulighed for en passende udvikling, der samtidig bidrager til at styrke kommunens samlede udvikling.
- C.** Vi vil arbejde for, at udviklingen i kommunens byer og landsbyer sammentænkes, ressourcerne bliver udnyttet bedst muligt og mest mulig synergi skabes.

Bymønster

- **Hovedby**
- **Centerby**
- **Lokalcenterbyer**
- **Landsby med erhvervscenterfunktion**
- **Landsbyer**

Herunder kan du se vores ønsker til, hvilke funktioner de forskellige bykategorier skal kunne rumme.

Hovedby

Ikast er hovedbyen. Byen ligger i byzone og adskiller sig fra kommunens andre byer ved at rumme funktioner, der har betydning for hele kommunen, herunder de centrale funktioner inden for offentlig administration samt overordnet privat og offentlig service.

Byen rummer institutioner og uddannelser, der også betjener borgere fra andre kommuner. Ikast har et bredt og varieret udbud af boliger og arbejdspladser samt udlæg af arealer til ny erhvervs- og boligudvikling. Ikast har kommunens største udlæg af rammer til detailhandel – både i forhold til dagligvarer og udvalgsvarer. Der er kollektive trafikforbindelser både regionalt og lokalt.

Centerby

Brande er centerbyen. Byen ligger i byzone og rummer mere privat og offentlig service end lokalcenterbyerne. Brande betjener også landsbyer i oplandet.

Brande har et bredt og varieret udbud af boliger og arbejdspladser. Der er udlagt arealer til ny erhvervs- og boligudvikling. Byen har detailhandelsrammer, der dækker behovet – både i forhold til dagligvarer og udvalgsvarer. Der er kollektive trafikforbindelser både regionalt og lokalt.

Lokalcenterbyer

Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm er lokalcenterbyer. Lokalcenterbyerne ligger i byzone og har over 1.000 indbyggere. Service-niveauet og udviklingsmulighederne tager udgangspunkt i byernes respektive styrker og behov.

De enkelte lokalcenterbyers funktioner kan sammentænkes i bysamarbejder med andre lokalcenterbyer. Inden for bysamarbejdet har borgerne adgang til overordnet privat og offentlig service, der også skal betjene oplandet. Lokalcenterbyerne har detailhandelsrammer, der dækker den enkelte bys og dens oplands aktuelle behov – både i forhold til dagligvarer og udvalgsvarer.

I lokalcenterbyerne kan erhvervsudviklingen med fordel ske på omdannede, funktionstømte erhvervsarealer. Der er ikke udlagt nye erhvervsarealer i Bording og Engesvang, fordi Pårup er erhvervscenter for de to byer. Der er kollektive trafikforbindelser mellem lokalcenterbyer og hovedbyen og i et vist omfang til andre byer.

Ejstrupholm, Copyright Aiolos Luftfoto 2012

Landsby med erhvervscenterfunktion

Pårup er en landsby med erhvervscenterfunktion. Landsbyen ligger delvis i byzone. Udviklingen sker primært i forhold til erhvervsudviklingen. I Pårup er der ikke nye arealudlæg til boligudvikling, men landsbyen har et større arealudlæg til erhverv med stort transportbehov i forbindelse med trafikknudepunkter. Pårup er også erhvervscenter for lokalcenterbyerne Bording og Engesvang. Pårup er afhængig af privat og offentlig service samt detailhandelsudbud i de større byer. I Pårup er der kollektiv trafik i et mindre omfang og oftest som en fleksibel løsning.

Landsbyer

Isenvad, Klovborg, Blåhøj, Gludsted, Hampen og Uhre er landsbyer. Landsbyer er byer, der har mellem 200 og 999 indbyggere (definition ifølge Danmarks Statistik og vedtaget af Landsbykommissionen i 1980) og har mindre end 200 meter mellem husene. Landsbyerne ligger primært i landzone, men Klovborg og enkelte erhvervsområder i landsbyerne ligger i byzone.

Serviceniveau og udviklingsmuligheder i landsbyerne er differentieret med udgangspunkt i landsbyernes respektive styrker og behov. Landsbyerne har ikke nødvendigvis tilstrækkelig service til at dække det daglige behov. De er afhængige af privat og offentlig service samt detailhandelsudbud i andre landsbyer eller i de større byer. Landsbyernes funktioner kan derfor med fordel sammentænkes i klyngesamarbejder med andre landsbyer.

I landsbyerne er der kun udlagt nye arealer til boligudvikling, hvis der er behov. Der er mulighed for at etablere mindre erhverv, der ikke belaster omgivelserne væsentligt. I landsbyerne er der kollektiv trafik i det omfang, der er behov for og ofte som en fleksibel løsning.

Mindre bebyggelser

Mindre bebyggelser i landzone som har under 200 indbyggere er ikke omfattet af bymønsteret. De mindre bebyggelser er afhængige af privat og offentlig service samt detailhandelsudbud i landsbyerne eller de større byer. I kommuneplanen er der ikke udlagt rammer til bolig- eller erhvervsudvikling. I de mindre bebyggelser er den kollektive trafik ofte en fleksibel løsning.

DEN GODE BY

FOKUS PÅ BYERNES KVALITETER

Sidst vi lavede en samlet planlægning for kommunens 6 byer var i 2009, da vi lavede den første kommuneplan efter kommunesammenlægningen. Dengang udlagde vi en lang række nye arealer til byvækst - både til boliger og erhverv. Vi kan se, at tiden er løbet fra dele af den byplanlægning, så nu er det tid til at kigge på planlægningen med nye øjne.

Den økonomiske krise, der ramte hele landet, satte en grænse for byernes vækst de følgende år. Nu er der lysere tider på vej og gang i byggeriet igen. Vi vurderer dog, at vi har så mange uudnyttede byvækstarealer tilbage, at vi stort set ikke behøver udlægge flere i den nye kommuneplanperiode, fra 2017 til 2029.

Derfor skal vores byplanlægning i de kommende år primært have fokus på, hvordan vi får **bedre byer**. Vi vil skabe bedre rammer for borgernes trivsel og for erhvervslivet og detailhandlen. Vi vil have mere fokus på byernes kvaliteter og på, hvordan vi kan omdanne byerne inden for de eksisterende rammer.

Byens borgere skal skabe udviklingen sammen med os, derfor er det vigtigt for os at fortsætte den løbende, konstruktive dialog med f.eks.

”Vores Ikast”, handelsstandsforeninger og lokalråd samt erhvervslivet.

BYSAMARBEJDE

Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm er mindre byer, der har fælles træk, men byerne har også individuelle kvaliteter og styrker. Byerne har mange kvaliteter som bosætningsbyer, ikke mindst på grund af deres nærhed til rekreative arealer og natur.

Hvis byerne samarbejder, kan vi ofte udnytte ressourcerne bedre og opnå en synergieffekt. Vi kan sammentænke funktioner som f.eks. kultur- og fritidsaktiviteter og vi kan måske forbinde rekreative arealer. Vi vil bruge den næste planperiode på at styrke bysamarbejdet og fremme fælles initiativer - f.eks. gennem de velfungerende lokalråd.

Øget samarbejde med Herning

Vi kan også sammentænke funktioner ud over kommunegrænsen. Den korte afstand mellem Herning og Ikast kan vi udnytte meget mere i den kommende planperiode. Vi ser flere muligheder for at samarbejde om f.eks. fritids- og kulturprojekter samt uddannelsesprojekter. Et samarbejde til gavn og glæde for begge kommuner.

BYUDVIKLINGSPROJEKTER

Vi vil de kommende år arbejde med forskellige byudviklingsprojekter, især i de to største byer i kommunen: Ikast og Brande. Vi vil bl.a. arbejde med en fortætning af midtbyen for at skabe flere attraktive, centraltbeliggende boliger.

I de kommende år vil vi arbejde videre med en helhedsplan for, hvordan Ikast kan udvikle sig mod nord. Vi arbejder desuden med et bolig-socialt projekt i Sønderparken og på Stadion Allé i Ikast. Desuden er vi begyndt på planlægningen for et større projekt til fritidsformål ved Vestergade - i området mellem Ikast By og kommunegrænsen til Herning Kommune.

Perron 7430

Sammen med lokale borgere har vi udarbejdet en helhedsplan for udvikling af området omkring stationen i Ikast. Planens styrke er, at den bygger videre på de mange funktioner, som allerede er til stede i området. Planen består af mange små tiltag, som tilsammen skaber den store helhed, men udgangspunktet er hele tiden det eksisterende.

Stier og veje bliver opgraderet og betydningsfulde bygninger bliver fremhævet. Der bliver tilført mulighed for leg og bevægelse, og der bliver arbejdet med belysning og belægning. Udformningen skal være med til at skabe synergi mellem de forskellige funktioner i området som f.eks. stationen, boliger, Kunstpakhuset og byrummene.

I løbet af efteråret 2015 skal vi udarbejde en udviklingsplan, herunder en strategi for, hvordan området kan realiseres.

Illustrationsplan fra helhedsplanen for stationsområdet i Ikast

Vision Vestergade

Ved Vestergade i den vestligste udkant af Ikast arbejder vi på at realisere projektet "Vision Vestergade". Vi arbejder videre på baggrund af vinderprojektet fra en arkitektkonkurrence, der blev afholdt i efteråret 2014. Projektet omfatter etablering af en række offentlige og rekreative funktioner samt arealer til blandet bolig og erhverv.

Nord for Vestergade vil der blive opført en ny rideskole til Ikast Rideskole - med tilhørende faciliteter samt ungdomsboliger til f.eks. beriderelev. Syd for Vestergade bliver der mulighed for at etablere den kommunale institution Gartneri Garland, foreningsaktiviteter og fælles servicefaciliteter samt forskellige fritidsaktiviteter som f.eks. BMX-bane, pumptrackbane, skaterbane, parkourområde og træningsområde for hunde. Funktionerne på både nord- og sydsiden af Vestergade skal kunne rumme socialøkonomiske arbejdspladser. Det er vores håb, at der vil opstå en synergi mellem de mange nye funktioner i

området, så området bliver et stort aktiv for borgerne i Ikast samt evt. Hammerum og Herning.

Visualisering fra vinderprojektet for Vision Vestergade

Byfornyelse i Bording

Ikast-Brande Kommune arbejder med byfornyelse i Bording. Byfornyelsesprojektet sigter på at skabe rammer om fællesskab, et aktivt fritids- og foreningsliv, og en pendlervenlig familieby. I 2013 fik Ikast-Brande Kommune 9.5 mio. kr. fra Realdania til støtte til en arkitektkonkurrence og efterfølgende realisering af projekter i bymidten. Arkitektkonkurrencen er nu overstået og det vindende projekt "Nyt centrum i Bording" er ved at blive realiseret.

DRØN på skolegården i Nørre Snede

Vi har de sidste år gennemført en vellykket byfornyelsesproces i Nørre Snede med stor borgerinvolvering. Vi vil understøtte, at samarbejdet fortsat præger byens udvikling. Byfornyelsesprojektet har vundet priser og fået meget anerkendelse. Nu er vi i gang med et andet projekt i byen. I 2013 kom Nørre Snede Skole med i Realdania

kampagnen: "DRØN på skolegården". DRØN på skolegården er et omfattende forskningsprojekt med 17 deltagende skoler. Kampagnen giver økonomisk støtte til skitseprojekt og etablering. Projekterne indgår i et forskningsprojekt, som skal undersøge, hvad aktive frikvarterer betyder for børnenes indlæring. Det skal også undersøges, hvad det betyder for lysten til bevægelse, at skolegården rent faktisk inviterer børnene til aktiv leg på nye og kreative måder.

Resultatet af Realdanias samarbejde med Ikast-Brande Kommune og Gustin Arkitekter om Nørre Snede Skole bliver indviet i efteråret 2015.

NY TRAFIKPLAN

Den gode by og landsby er afhængig af en god infrastruktur. Vi arbejder derfor på at få vedtaget en ny trafikplan i 2015. Trafikplanen indeholder kommunens visioner og målsætninger inden for trafikområdet, samt status og planer for en række forskellige temaer som f.eks. trafiksikkerhed, skoleveje, stier, parkering og erhvervsparkering m.m. Desuden indeholder trafikplanen en oversigt over de større projekter, som vi forventer kan blive aktuelle inden for de næste mange år.

Formålet med trafikplanen er at få en samlet digital plan for, hvordan vi fremover skal prioritere tiltag og målrette indsatsene på vej og trafikområdet. Trafikplanen skal være med til at give et overblik over borgernes og virksomhedernes oplevelser af trafikken i Ikast-Brande kommune. På den måde bliver planen et arbejdsredskab for os og kommunens administration.

BOSÆTNING I DEN GODE BY

Vision

"I Ikast-Brande Kommune har vi attraktive byer med et varieret boligtilbud, der dækker forskellige behov og stadier i borgernes liv."

Hvor vil vi hen

Vores byplanlægning for Ikast og Brande skal sikre, at der bliver bedre mulighed for at etablere attraktive og centralt beliggende boliger. Det vil vi gøre ved bl.a. at arbejde med en fortætning af bymidterne.

Vi vil også arbejde for at boligudbuddet i de to byer har en stor variation, så udbuddet kan tilgodese alle befolkningsgrupper.

Boligudbuddet i Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm skal understøtte byernes kvaliteter som bosætningsbyer.

I flere byer ser vi nye bosætningsmuligheder på tidligere erhvervsarealer, hvor erhvervet er på vej til at blive udfaset. Andre steder kan vi tilføre byerne mere kvalitet ved at skabe små grønne oaser på de uudnyttede, mindre arealer, der ligger tæt på boligområderne.

MÅL

- A.** Vi vil i planlægningen sikre, at boligudbuddet i Ikast og Brande har en stor variation, der giver mulighed for både åben og tæt lav boligbebyggelse samt etageboliger, så udbuddet kan tilgodese alle befolkningsgrupper uanset om man er ejer eller lejer.
- B.** Vi vil i planlægningen sikre, at der er mulighed for at etablere centralt beliggende og attraktive boliger i Ikast og Brande ved at arbejde for en fortætning af bymidten og for attraktive opholds- og friarealer i tilknytning til boligerne.
- C.** Vi vil i planlægningen sikre, at boligudbuddet i Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm understøtter byernes kvaliteter som bosætningsbyer.
- D.** Vi vil genoverveje anvendelsen af de uudnyttede, mindre arealer i bymidterne til rekreative formål, så borgerne får bedre adgang til grønne oaser tæt på deres boliger.

ERHVERVSUDVIKLING I DEN GODE BY

Vision

"I Ikast-Brande Kommune har byerne et attraktivt erhvervsmiljø med variation i erhvervstyper og arealudlæg, der er tilpasset byernes forskellige behov."

Hvor vil vi hen

Vi er kendt for vores gode erhvervsklima og for vores internationalt favnende virksomheder, der har rødder i tekstilindustrien og vindmølleindustrien. Det håber vi kan understøtte vores kommunes udvikling. Vores byplanlægning skal være på forkant med erhvervsudviklingen, så vi altid kan komme erhvervslivet i møde med ledige erhvervsarealer i Ikast og Brande.

Vi vil i alle byer gentænke eksisterende erhvervsarealer for at finde nye muligheder for omdannelse. Vi vurderer, at der er erhvervsarealer nok i Nørre Snede og Ejstrupholm til en ny planperiode. Hvis der bliver behov for nye arealudlæg til erhvervsudvikling, følger vi op på det i planlægningen. I Bording og Engesvang har vi ikke behov for nye erhvervsarealer, da vi i stedet kan henvise til de mange nye arealudlæg i Pårup.

Mål

- A.** Vi vil i planlægningen understøtte udviklingen i Ikast og Brande ved at udlægge tilstrækkelige nye erhvervsarealer og ved at gentænke eksisterende erhvervsarealer.
- B.** Vi vil i planlægningen for Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm understøtte, at de eksisterende, funktionstømte erhvervsarealer omdannes til nyt erhverv eller anden anvendelse. Der vil blive udlagt nye arealer til erhvervsudvikling i Nørre Snede og Ejstrupholm efter behov, men ikke i Bording og Engesvang. Bording og Engesvang skal anvende de nye arealudlæg, der er i Pårup.
- C.** Vi vil i planlægningen sikre, at aktiviteterne i erhvervsområderne kan foregå uden væsentlige miljøpåvirkninger. Aktiviteterne må ikke være til gene for rekreative eller boligmæssige anvendelser af de omkringliggende arealer. Det vil vi sikre ved f.eks. at anlægge grønne bæltter eller bufferzoner som overgangsarealer til mindre miljøbelastende aktiviteter.

DEN GODE BYS OFFENTLIGE SERVICEFUNKTIONER

Vision

"I Ikast-Brande Kommune har vi gavn af at sammentænke byerne i bysamarbejder, så alle borgere får den bedste adgang til offentlig service."

Hvor vil vi hen

Den demografiske udvikling i kommunen vil udfordre den offentlige service i de kommende år. Derfor har vi behov for at gentænke de kommunale velfærdsopgaver.

Vores kommune er et fællesskab, hvor vi alle er aktive deltagere. Vi tror på, at hvis vi løfter i flok, lykkes vi bedre. Borgerne kan sammen med os finde de bedste løsninger.

Vi vil sammentænke den offentlige service på tværs af byerne, hvis det kan gavne de fire lokalcenterbyer: Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm. På den måde kan vi udnytte ressourcerne bedre og opnå en bedre service.

Ikast er hovedbyen i kommunen, derfor fastholder vi rådhuset i Ikast. Vi vil også bevare administrationsbygningen i Brande, men den i Nørre Snede bliver lukket med udgangen af 2016.

Mål

- A.** Vi vil sikre, at der i Ikast og Brande er de offentlige servicefunktioner, der er nødvendige for at understøtte byernes rolle som hovedby og centerby. Rådhuset fastholdes i Ikast og i Brande fastholdes en administrationsbygning.
- B.** Vi vil arbejde for, at der i Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm er de offentlige servicefunktioner, der er nødvendige for at understøtte byernes rolle som lokalcenterbyer og bosætningsbyer. Hvis det kan gavne de fire byer, vil vi sammentænke den offentlige service på tværs af byerne, så vi kan udnytte byernes ressourcer bedst muligt.
- C.** Vi vil samarbejde med borgerne ud fra princippet: "Du finder løsninger sammen med os".

DETAILHANDEL I DEN GODE BY

Vision

"I Ikast-Brande Kommune har byerne et tidssvarende detailhandelsudbud, som dækker borgernes efterspørgsel i hverdagen."

Hvor vil vi hen

Udviklingen i detailhandlen ændrer sig hele tiden. Internethandlen overtager mere og mere handel. Det påvirker butikslivet i bymidterne, da internethandelsvirksomhederne ofte placerer sig i erhvervsområderne.

Det er altid den gældende lovgivning, der danner rammen for kommunens planlægning og admini-

stration af detailhandlen. Vi vil inden for lovens rammer skabe de bedste rammer for detailhandlen i vores byer - også uden for bymidterne.

Rammerne skal være robuste og fleksible, så vi kan imødekomme nye udviklingstendenser i detailhandlen og eventuelt genanvende detailhandelsarealer til andre formål.

Mål

- A.** Vi vil i planlægningen tilpasse arealudlæggene til detailhandel, så vi sikrer et tidssvarende udlæg af detailhandelsrammer, der tilgodeser de individuelle behov i byerne og de udviklingstendenser, der er i samfundet, herunder internethandel.
- B.** Vi vil arbejde for bredere rammer for detailhandlen og som udgangspunkt udlægge butiksarealer, hvor der er behov – også uden for bymidterne.
- C.** Vi vil understøtte, at Ikast og Brande har et varieret udbud af detailhandel, der underbygger deres rolle som hovedby og centerby bedst muligt. Det vil vi gøre ved at skabe de bedste rammer for både dagligvare- og udvalgsvarehandel.
- D.** For at styrke bosætningen, vil vi i planlægningen sikre, at der fortsat er udlagt tilstrækkelige rammer til detailhandel i Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm.
- E.** Vi vil i planlægningen arbejde for, at der også er arealudlæg til detailhandel med god og nær adgang fra byernes boligområder, så det tilgodeser borgerne og mindsker transportbehovet.

KULTUR, FRITID OG FORENINGSLIV I DEN GODE BY

Vision

"I Ikast-Brande Kommunes byer tager borgerne et aktivt medansvar for byernes udvikling. I dialog med de aktive borgere har Kommunen skabt rammerne, der giver et rigt fritids- og aktivitetstilbud."

Hvor vil vi hen

Aktive borgere skaber det gode foreningsliv, som ofte er udgangspunktet for det gode fællesskab i en by. Vi har derfor generelt fokus på, at borgerne er bedst til at skabe gode rammer for kultur- og fritidsaktiviteter. Vi værdsætter de lokale initiativer og yder gerne hjælp til selvhjælp, så

initiativtagerne kan finde gode løsninger sammen med os.

Hvis det kan gavne byerne, vil vi sammentænke kultur- og fritidsaktiviteter på tværs af byerne, så ressourcerne og synergien bliver udnyttet bedst muligt.

Mål

- A.** Vi vil sammentænke fritids- og kulturfaciliteter på tværs af byerne og landsbyerne og på tværs af kommunegrænsen, så ressourcerne bliver udnyttet bedst muligt og mest mulig synergi skabes.
- B.** Vi vil understøtte de aktive borgeres og ildsjæles initiativer på kultur- og fritidsområdet på en måde, så initiativtagerne finder løsninger sammen med kommunen. Vi vil understøtte initiativer ved at yde hjælp til selvhjælp i form af f.eks. dialog og rådgivning.
- C.** Vi vil understøtte byernes foreningsliv ved at samarbejde med borgerne om at skabe rammer for det gode fællesskab og sammenhold.
- D.** De aktive borgere skaber sammen med os de gode rammer for hverdagens fritidsaktiviteter, som kan understøtte borgernes trivsel og sundhed.

DEN GODE BYS GRØNNE OMRÅDER OG BYNÆRE NATUR

Vision

"I Ikast-Brande Kommune er der mange borgere, der benytter de rekreative arealer i byerne og den bynære natur omkring vores byer. Borgerne har selv været med til at forbedre adgangen til arealerne."

Hvor vil vi hen

Nærheden til natur er for mange en væsentlig parameter for, hvor man vil bosætte sig. I vores kommune er der ikke langt fra byerne til naturen. Det er et aktiv for byerne at have adgang til rekreative arealer og bynær natur, og det kan øge borgernes trivsel.

Det er væsentligt at formidle mulighederne for friluft aktiviteter til borgerne.

Derfor vil vi - sammen med borgerne - løbende arbejde på at forbedre og synliggøre de muligheder, der er i det bynære landskab.

Der kan blive tale om at binde de eksisterende rekreative arealer bedre sammen eller skabe nye, grønne forbindelser i kommunen. Bl.a. vil vi arbejde på en ny grøn, rekreativ ring rundt om Ikast.

Mål

- A.** Vi vil sammen med borgerne synliggøre de rekreative arealer og den bynære natur og sikre god adgang for byens borgere for at øge borgernes trivsel.
- B.** Vi vil tilpasse kommuneplanens udlæg af rekreative arealer i byerne, så arealerne tilgodeser de individuelle behov i byerne. Vi vil differentiere plejeindsatsen af de rekreative arealer, så de mest brugte arealer bliver prioriteret højst.
- C.** Vi vil samarbejde med borgerne om at etablere et rekreativt forløb rundt om Ikast.

DEN GODE LANDSBY

Vision

"Landsbyerne er blandt de førende i Danmark i forhold til at udvikle og involvere sig. De fremstår som attraktive, aktive og bæredygtige landsbyer præget af ildsjæle og fællesskaber."

FOKUS PÅ LANDSBYERNES KVALITETER

Vores landsbyer skal være attraktive og livskraftige alternativer til de seks største byer i kommunen. Vi ser det som en fælles opgave, som vi skal løfte sammen med landsbyerne.

I Ikast-Brande kommune har vi 7 landsbyer: Isenvad, Klovborg, Blåhøj, Gludsted, Hampen og Uhre og Pårup som har særlig erhvervcenterfunktion. Tulstrup bliver i planmæssig sammenhæng ikke længere betragtet som en landsby, men som en bydel i Ikast. Vi definerer landsbyer, som byer, der har mellem 200 og 999 indbyggere (definition ifølge Danmarks Statistik og vedtaget af Landsbykommissionen i 1980).

Landsbyerne i Ikast-Brande kommune er ikke så præget af den generelle fraflytningstendens. Udfordringerne er mere demografisk relaterede og forskellige fra landsby til landsby. Bl.a. har nogle landsbyer forholdsvis mange ældre mennesker og kun få skolesøgende børn.

Landsbyerne har andre kvaliteter og giver andre

muligheder end byerne. I landsbyerne er fællesskabet og det nære miljø væsentlige faktorer for borgernes trivsel. Her kommer man hinanden ved og man er god til selv at tage et ansvar for udviklingen. Landsbyerne er også et godt sted at slå sig ned for den selvstændige erhvervsdrivende håndværker, der her kan have en mindre virksomhed i forbindelse med boligen.

Vi vurderer, at der ikke bliver det store behov for at udlægge nye arealer til udvikling i landsbyerne, men der vil blive et behov for at tilpasse kommuneplanens eksisterende rammer for udviklingen og den landsbyafgrænsning, der sætter den ydre grænse for, hvordan landbyerne kan vokse.

Den væsentligste forudsætning for at skabe en bæredygtig udvikling i landsbyerne er, at der er aktivitet. Det er ildsjælene og de aktive borgere, der skaber gode rammer for fællesskab og trivsel. Derfor vil vi gerne understøtte de aktive borgere og Landdistriktsrådet bedst muligt. Det gør vi bl.a. gennem vores grundtilskud til landsbyerne, gennem vores forsamlingshuspulje samt gennem LAG Ikast-Brande, hvor landsbyerne kan søge midler til projekter.

Landsbytræf "Helt ude i Hampen" i november 2014

Pulje til landsbyfornyelse

Det er vigtigt for at opnå attraktive landsbyer, at der ikke er for meget forfald. Derfor har vi søgt midler fra statens "Pulje til landsbyfornyelse" til at nedrive eller istandsætte nedslidte og faldefærdige boliger og erhvervsbygninger i byer med under 3.000 indbyggere og landdistrikter. Puljen skal skabe forskønnelse og oprydning blandt boligerne.

Vi har nedsat en boliggruppe bestående af både politikere og embedsmænd fra Teknisk Område til at varetage puljemidlerne. Boligejere kan søge Boliggruppen om tilskud til at nedrive eller istandsætte en nedslidt eller faldefærdig bygning. Nedrivninger har høj prioritet.

LANDSBYSAMARBEJDE

Da alle landsbyer ikke nødvendigvis kan tilbyde sine indbyggere alle de fritids- og kulturtilbud, der bliver efterspurgt, kan det være gavnligt at samarbejde med andre landsbyer eller byer. Et sådan samarbejde kan være med til at understøtte en bæredygtig udvikling i landsbyerne.

Gentænk landsbyen

Vi er med i et tværkommunalt projekt, der frem til 2017 sætter fokus på at gentænke landsbyen. "Gentænk Landsbyen" tester, hvordan direkte dialog og konkrete projekter i og mellem landsbyer på tværs af kommunerne kan puste nyt liv i udviklingen af landdistrikterne. Projektet sætter fokus på, at det er lige så godt at bo på landet som i byen - bare anderledes.

Landsbyklynger

Sammen med Viborg Kommune deltager vi i perioden 2014-2016 i et forskningsprojekt om udvikling af landsbyklynger. Projektet afdækker også mulighederne og barriererne for at bruge landsbyklynger som et strategisk udviklingsredskab i landdistriktsplanlægningen.

Konsulenter fra forskerteamet, der bl.a. kommer fra Aalborg Universitet, inspirerer og rådgiver landsbyklyngerne. Erfaringerne fra de to landsbyklynger evalueres og der udgives en rapport om projektet i 2016.

I Ikast-Brande Kommune er der dannet en landsbyklynge bestående af St. Thorlund, Gludsted, Hampen og Ejstrupholm.

BOSÆTNING OG BESKÆFTIGELSE I DEN GODE LANDSBY

Hvor vil vi hen

Landsbyerne har andre kvaliteter og giver andre muligheder end byerne. I landsbyerne er fællesskabet og det nære miljø væsentlige faktorer for borgernes trivsel.

For at fastholde landsbyerne som attraktive bosætningssteder vil vi sikre, at der er mulighed for et varieret boligudbud, der tilgodeser både børnefamilier og ældre. Og vi vil gennem vores "Pulje til landsbyfornyelse" understøtte en

forskønnelse af landsbyerne, så de ikke bliver præget af forfald.

Det er væsentligt, at vi skaber de bedste rammer for landsbyernes udvikling. Derfor vil vi tilpasse landsbyafgrænsningerne og nye arealudlæg efter behov. Vi udlægger de centrale dele af landsbyerne til blandet bolig og erhverv. Det giver iværksættere og håndværkere gode muligheder for at etablere mindre erhverv, der kan foregå i harmoni med de nærliggende boliger.

Mål

- A.** Vi vil i planlægningen sikre, at boligudviklingen i landsbyerne afstemmes efter deres størrelse og giver mulighed for et varieret boligudbud.
- B.** Vi vil arbejde for at forbedre de fysiske rammer i landsbyerne ved f.eks. at opkøbe og nedrive forfaldne bygninger og genanvende arealerne, så de gavner landsbyen bedst muligt.
- C.** Vi vil tilpasse landsbyafgrænsningerne efter behov, så vi sikrer, at landsbyernes fysiske udviklingsmuligheder altid er tidssvarende og tilgodeser byernes behov.
- D.** Vi vil i planlægningen sikre, at der i landsbyerne fortsat er mulighed for at etablere mindre erhverv, der ikke belaster omgivelserne med unødige gener.
- E.** Vi vil i planlægningen sikre, at der i de bæredygtige og aktive landsbyer vil være mulighed for at udstykke enkelte grunde på op til 2.000 m² til åben lav boligbebyggelse og jordbrugsparceller på op til 10.000 m², hvor det efterspørges.

OFFENTLIGE SERVICEFUNKTIONER I DEN GODE LANDSBY

Hvor vil vi hen

Landsbyerne er primært bosætningsbyer. Det er ikke så væsentlig en forudsætning for det gode hverdagsliv at der er samme adgang til detailhandel og offentlig service som i byerne.

I landsbyerne er andre værdier vigtigere, f.eks. fællesskabet. Vi vil dog altid understøtte, at der er den nødvendige infrastruktur og offentlige service.

Vores knappe ressourcer kan gøre det nødvendigt at gentænke de offentlige servicetilbud i landsbyerne. Vi kan derfor måske opnå en bedre service ved at sammentænke landsbyerne i klynger med andre landsbyer, byer og mindre bebyggelser, så hver klynge får del i den offentlige service.

Købmanden i Gludsted, juni 2012

Mål

- A.** Vi vil i planlægningen sikre bæredygtigheden i de aktive landsbyer ved at understøtte den nødvendige infrastruktur og offentlige service.
- B.** Vi kan sammentænke landsbyerne i klynger med andre landsbyer, byer og mindre bebyggelser, så hver klynge får del i den offentlige service. Og vi vil arbejde for at forbinde klyngerne med den nødvendige infrastruktur.

FÆLLESSKABET I DEN GODE LANDSBY

Hvor vil vi hen

I landsbyerne er fællesskabet og det nære miljø væsentlige faktorer for borgernes trivsel. Her er man god til at komme hinanden ved og god til selv at tage et ansvar for udviklingen.

Vi vil arbejde for gode rammer for fællesskabet og samlingssteder, der aktivt bidrager til det lokale sammenhold.

Vi vil ligeledes understøtte lokale initiativer og landsbysamarbejder, der kan bidrage til bedre rammer for fællesskabet. Det er ildsjælene og de aktive borgere, der skaber gode rammer for fællesskab og trivsel. Derfor vil vi gerne understøtte de aktive landsbyer og Landdistriktsrådet bedst muligt. Det kan vi bl.a. gøre gennem vores grundtilskud til landsbyerne, gennem vores forsamlingshuspulje samt gennem LAG Ikast-Brande, hvor landsbyerne kan søge projektmidler.

Foto fra Isenvad udviklingsplan 2009, COWI

Mål

- A.** Vi vil understøtte, at der i de bæredygtige landsbyer er gode rammer for fællesskabet og samlingssteder, der aktivt bidrager til det lokale sammenhold. Vi vil ligeledes understøtte landsbysamarbejder, der kan bidrage til bedre rammer for fællesskabet.
- B.** Vi vil understøtte de aktive borgere og ildsjæles initiativer ved at yde hjælp til selvhjælp i form af f.eks. dialog og rådgivning.
- C.** Vi vil understøtte en positiv udvikling i landsbyerne med baggrund i landsbyernes udviklingsplaner og i tæt samarbejde med LAG Ikast-Brande og Landdistriktsrådet.

DEN GODE LANDSBYS ADGANG TIL NATUREN

Hvor vil vi hen

Vi tror på, at borgernes trivsel også baserer sig på bevægelse og ophold i naturen. I mange af vores landsbyer kan man bo med naturen lige uden for døren. Vi får derfor et godt grundlag for at øge livskvaliteten i kommunens landsbyer, når vi forbedrer mulighederne for at dyrke friluftslivet

og tilgængeligheden til den natur og det landskab, der ligger lige uden for landsbygrænsen.

Nogle gange handler det måske om - sammen med borgerne - at synliggøre de muligheder, der er i forvejen.

Mål

- A. Vi vil arbejde for, at det omkringliggende landskab bliver et aktiv for landsbyen ved at synliggøre naturen og adgangen til den.

SUNDHED OG TRIVSEL I DEN GODE LANDSBY

Hvor vil vi hen

Vores kommune er et fællesskab, hvor vi alle er aktive deltagere. Vi værdsætter og understøtter aktive borgeres initiativer, der kan fremme fællesskabet, sundheden og trivslen i landsbyerne.

Sunde og raske mennesker med god kondition bidrager med overskud til fællesskabet. Vi ønsker derfor at give landsbyboere nye og forbedrede muligheder for at få oplevelser i den omgivende natur og det omgivende landskab – oplevelser som samtidig styrker sundhed og velværd.

Mål

- A. Vi vil understøtte lokale initiativer, der kan fremme borgernes trivsel, helbred, sundhed og robusthed.

BÆREDYGTIG UDVIKLING I BY OG LANDSBY

LOKAL AGENDA 21-STRATEGI

Planstrategi 2015 er også vores "Lokal Agenda 21-strategi", dvs. en strategi for, hvordan kommunen vil bidrage til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede. Lokal Agenda 21 handler grundlæggende om, at bidrage til at mindske miljøbelastningen og ressourceforbruget samt fremme bæredygtig byudvikling og biologisk mangfoldighed på et globalt plan.

For at skabe sammenhæng og gennemsækelighed i kommunens planlægningsarbejde har vi valgt, at Lokal Agenda 21-strategien skal være en integreret del af planstrategien. Derfor redegør

Workshop om den gode landsby i Forsamlingshuset i Isenvad

planstrategien også for, hvordan vi vil arbejde helhedsorienteret, tværfagligt og langsigtet for en bæredygtig udvikling i kommunen. Vi redegør desuden for, hvordan vi inddrager borgere, virksomheder, foreninger m.v. i arbejdet for at realisere strategien.

Da vi har integreret Lokal Agenda 21-strategien helt i planstrategien har vi ikke opstillet selvstændige målsætninger for en bæredygtig udvikling i kommunen. Vi har i stedet tænkt bæredygtighed ind i udarbejdelsen af strategiens visioner og mål.

Vi har forholdt os til 5 specifikke indsatsområder:

- Mindskelse af miljøbelastningen
- Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse
- Fremme af økologisk mangfoldighed
- Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde
- Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedr. miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

SÅDAN REVIDERER VI KOMMUNEPLANEN

TEMAREVISION

Da den gældende kommuneplan stadig har relevante retningslinjer for arealanvendelsen i det åbne land, vil vi primært have fokus på byudvikling i forbindelse med revisionen af kommuneplanen i 2017. Det betyder så også, at vi ikke laver en fuld revision af kommuneplanen; men i stedet laver en revision af de temaer, som er relevante for vores kommunes udvikling.

De dele af kommuneplanen, der ikke bliver revideret, bliver gendtaget for en ny 4-års-periode.

Temarevisionen skal sikre, at kommuneplanen bliver opdateret og harmoniseret, hvor det er nødvendigt. Desuden skal revisionen sikre, at retningslinjerne og rammebestemmelserne i kommuneplanen kommer til at stemme overens med de politiske ønsker samt de faktiske forhold og lovændringer.

Emner til revision

De kommuneplanemner, vi har behov for at revidere er:

- Byzoner og sommerhusområder
- Områder til forskellige byformål
- Detailhandelsstruktur
- Trafikanlæg
- Virksomheder med særlige beliggenhedskrav
- Skovrejsningsarealer
- Lavbundsarealer
- Naturbeskyttelse
- Kulturhistoriske værdier
- Bæredygtighed - Lokal Agenda 21
- Rammer for lokalplanlægningen

Statslige og regionale krav eller ændret lovgivning kan gøre det nødvendigt også at revidere andre kommuneplanemner.

Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025

VEDTAGELSE

Byrådet har vedtaget Planstrategi 2015 den 14. december 2015.

DEBATPERIODE

Planstrategien var i offentlig høring fra den 23. september til den 18. november 2015.

KONTAKT

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte planafdelingen på e-mail eller telefon:

Lilian Ebbesen
e-mail: liebb@ikast-brande.dk
tlf.: 9960 3305

eller

Marie Lyster Nielsen
e-mail: malni@ikast-brande.dk
tlf.: 9960 3302

LÆS MERE OM STRATEGIEN

Du kan finde planstrategien og bilaget til planstrategien på kommunens hjemmeside:

www.ikast-brande.dk/planstrategi2015

På hjemmesiden kan du også læse mere om planstrategiarbejdet.

Ikast-Brande
Kommune

BILAG

DEN GODE BY OG DEN GODE LANDSBY

PLANSTRATEGI 2015

INDHOLD

Sådan blev strategien til	3
Politiske temadrøftelser	3
Involvering af eksterne aktører	3
Involvering af skolebørn	4
Andet strategi- og visionsarbejde	5
Vision2016	5
Strategi2020	5
Erhvervsudviklingsstrategi 2014-2020	6
LAG's nye lokale udviklingsstrategi 2014-2020	6
Hvordan er det gået	7
Nøgletal - Befolkningsudvikling fra 2015-2029	7
Udviklingen i de seks største byer	9
Udviklingen i landsbyerne	13
Vindmølleplanlægningen	15
Nye planer siden sidst	16
Kommuneplantillæg	16
Lokalplaner	16

Bilag til Planstrategi 2015

Strategien er vedtaget i Byrådet den 14. december 2015

Udarbejdet af

Ikast-Brande Kommune
Planafdelingen

Henvendelse

Lilian Ebbesen
e-mail: liebb@ikast-brande.dk
tlf.: 9960 3305
eller
Marie Lyster Nielsen
e-mail: malni@ikast-brande.dk
tlf.: 9960 3302

Ikast-Brande Kommune
Planafdelingen
Centerparken 1
7330 Brande

Fotos og illustrationer

Ikast-Brande Kommune

Ikast-Brande
Kommune

SÅDAN BLEV STRATEGIEN TIL

Inden udgangen af 2015 skal vi offentliggøre en strategi for den fysiske udvikling i kommunen og en strategi for, hvordan udviklingen kan blive bæredygtig. I september 2014 besluttede vi på et byrådsmøde at samle de to strategier i Planstrategi 2015. Vi besluttede også, at vi i strategien skulle have fokus på "Byudvikling", og at den skulle handle om udvikling i kommunens byer og landsbyer under emnerne:

- Den gode by
- Den gode landsby

Da fokusemnerne for planstrategien var valgt, blev der nedsat en tværfaglig styregruppe og en tværfaglig projektgruppe, der skulle stå for udarbejdelsen af strategien.

Politiske temadrøftelser

På byrådets dialogmøde i januar 2015 havde vi den første drøftelse om udviklingen i kommunens byer og landsbyer.

Derudover havde vi tre fælles temadrøftelser om Planstrategi 2015 i februar, marts og maj hvor Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Planudvalget og Erhvervskontaktudvalget drøftede udviklingen i kommunens byer og landsbyer.

I udvalgene drøftede vi, hvordan kommunens by- og centerstruktur (bymønstret) skal være, og hvilke politiske visioner og mål, vi ønsker at fastsætte for udviklingen i kommunens byer og landsbyer.

Billede fra politisk temadrøftelse om de seks største byer

Involvering af eksterne aktører

En af de vigtigste forudsætninger for strategien var, at den skulle skabes sammen med eksterne aktører, da borgere, virksomheder og foreninger/organisationer i kommunen er vigtige aktører i kommunens fysiske udvikling. Aktørerne skulle komme med deres bud på, hvordan udviklingen bliver til gavn og glæde for dem.

Som led i strategiarbejdet frem mod Planstrategi 2015 inviterede vi i februar og marts 2015 borgere, foreninger, organisationer og erhvervslivet til i alt to workshops om byudviklingen. Den første workshop blev afholdt i Remisen i Brande og handlede om de seks største byer, og den anden workshop blev afholdt i Isenvad Forsamlingshus og handlede om landsbyerne.

Billeder fra workshops om den gode by og den gode landsby

Formålet med de to workshops var at finde frem til, hvordan vi bedst skaber rammerne for det gode liv i kommunens byer og landsbyer. Det blev drøftet, hvilke "ingredienser" vi sammen skulle putte i gryden for at få en god by/landsby. Professor Johannes Nørregaard Frandsen fra Syddansk Universitet satte gang i debatten med to spændende oplæg om udviklingen i mellembyer og landsbyer og de udfordringer, de står overfor.

På de to workshops drøftede vi i fællesskab, hvilke fysiske kvaliteter og værdier, der betyder noget for den daglige trivsel i byerne/landsbyerne. Hvad kan Ikast-Brande Kommunes landsbyer, når de er allerbedst? Hvordan sikrer vi en udvikling til gavn og glæde for borgere, foreninger og virksomheder, og hvordan sikrer vi et bedre samspil mellem byerne og mellem landsbyerne. Hvordan kan vi styrke værdierne og tilføje nye kvaliteter, så vi får endnu bedre landsbyer at bo, arbejde og leve i.

Efter en spændende borddebat og en fælles afstemning kom deltagerne frem til, hvilke værdier der er de vigtigste for at en by og en landsby bliver et godt sted at bo.

På workshoppen om de seks største byer stemte deltagerne sig selv - de aktive borgere - ind på en førsteplads. Borgerne i byerne mente, at det allervigtigste er at have aktive borgere, der tager medansvar. På en anden plads fulgte de offentlige servicetilbud og på en tredje plads kom kultur og fritidstilbud.

På workshoppen om landsbyerne stemte deltagerne fællesskabet og sammenholdet samt de aktive borgere og ildsjæle ind som de to klart vigtigste værdier for den gode landsby.

Involvering af skolebørn

Parallelt med at vi afholdt workshops for borgere, erhvervslivet, organisationer og foreninger, involverede vi også skolebørn i planstrategiarbejdet. Da børnene også er brugere af byer og landsbyer, er det vigtigt at se byerne og landsbyerne i børnehøjde.

Involveringen af skolebørnene foregik som entreprenante forløb, som led i Entreprenørskabskolen. Vi kørte fire forløb med henholdsvis to byskoler og to landbyskoler - Vestre Skole i Ikast, Dalgasskolen i Brande, Isenvad Skole og Blåhøj Skole.

Børnene arbejdede med hvilke rammer, der skal til for at skabe den perfekte by eller landsby. De overvejede med stor iver, hvad der gør, at en by er et godt sted at bo. Deres ideer var velovervejede, og resultaterne blev flot præsenteret.

Konklusionerne på børnenes overvejelser var, at der skal være mulighed for at danne fællesskaber, at man som barn skal føle sig tryk, at naturen og grønne områder er vigtige for trivslen, og at der skal være skoler, børnehaver og lignende offentlige servicetilbud. Børnene kom med mange, forskellige forslag til, hvad der konkret skal til for at skabe rammerne for "det gode liv".

Billeder fra forløb med skolebørnene

ANDET STRATEGI- OG VISIONSARBEJDE

Vi har i forskellige sammenhænge fastsat visioner for kommunens udvikling, og nogle af disse visioner har fokus på by- og landsbyudvikling, herunder: "Vision2016", "Strategi2020" og "Erhvervsudviklingstrategi 2014-2020". Vi har koordineret udarbejdelsen af Planstrategi 2015 med visionsarbejdet.

De fleste visioner er dog overordnede og generelle visioner for hele kommunen. De få visioner, som har fokus på by- og landsbyudviklingen, omfatter hele kommunen. Derfor har vi haft et behov for at formulere nye visioner, der er mere konkrete i forhold til den fysiske udvikling i byerne og landsbyerne.

Du kan se strategierne og visionerne på Kommunens hjemmeside: www.ikast-brande.dk

Vision2016

Vision 2016 er udtryk for vores ambitioner om fortsat at udvikle kvaliteten i kommunens tilbud, service og indsatser. Med Vision 2016 sikrer vi, at fokus og ressourcer målrettes, så Ikast-Brande Kommune også i fremtiden vil være et godt sted at bo eller drive virksomhed. Vision 2016 markerer vores bestræbelser på at forene langsigtede udviklingsønsker med kommunens kortsigtede økonomiske vilkår. Visionen er udarbejdet i 2010.

I visionen er der et par overordnede visioner, som forholder sig til kommunens byer og landsbyer.

Fra "Politikområde 10: Byer, landsbyer og demokrati":

"Vision 1: Alle byer og landsbyer har identitet og profil. Dette er i høj grad initieret af borgerne, der skaber forskellige byer og landsbyer."

"Vision 2: IBK har et godt samarbejde med de mindre byers lokalråd. Vi har en politik om lokaldemokrati, der omfatter alle borgere og lokale samfund. Byer og landsbyer udvikles, så de fremstår pæne med god æstetik og vi har attraktive bycentre med et centermiljø, som borgerne har lyst til at være i og bruge."

"Vision 3: IBK arbejder aktivt for sanering og er kendt for at være en aktiv aktør på byfornyelsesområdet, hvor gammel industri/nedslidte boliger renoveres eller nedrives."

Fra "Politikområde 11: Infrastruktur, trafik og forsyning":

"Vision 1: IBK har en veludviklet infrastruktur, velholdte grønne områder og pæne, rene byer."

"Vision 2: IBK har en overordnet fysisk planlægning og strategi, der viser borgerne fremtidens visioner og rammevilkår. De inddrages i denne proces."

Strategi2020

På baggrund af et strategiseminar vedtog vi i juni 2014 "Strategi2020", som sætter retningen for kommunens arbejde frem mod 2020. Der er formuleret visioner og mål for 6 fokusområder:

1. Arbejde og uddannelse
2. Landsbyerne – vi udvikler os sammen
3. Robust økonomi og godt købmandskab
4. Sportskommune
5. Den borgervenlige kommune.
6. Aktive borgere skaber det gode fællesskab

Målene prioriterer og sætter en kurs, men er ikke dækkende for hele kommunens virksomhed, derfor er Vision2016 fortsat gældende, der hvor den ikke er erstattet af Strategi2020. Strategien er dynamisk og vil blive revideret.

I Strategi2020's afsnit "Landsbyerne – vi udvikler os sammen", er der formuleret en vision og mål for arbejdet med kommunens landsbyer. Visionen har vi genbrugt i Planstrategi 2015:

"Landsbyerne er blandt de førende i Danmark i forhold til at udvikle og involvere sig. De fremstår som attraktive, aktive og bæredygtige landsbyer præget af ildsjæle og fællesskaber."

Der er følgende mål:

Mål 2.1. IBK understøtter aktive og bæredygtige landsbyer præget af ildsjæle og fællesskaber.

Mål 2.2. IBK gennemfører i samarbejde med landsbyerne et pilotprojekt vedr. etablering af landsbyklynger i 2015.

Mål 2.3. IBK arbejder – såvel internt som ift. de nationale myndigheder – for bevarelse af erhverv og arbejdspladser i landdistrikterne; herunder finansieringsmuligheder.

Mål 2.4. IBK fortsætter sin aktive indsats for at fremme landsbyernes forskønnelse.

Erhvervsudviklingsstrategi 2014-2020

I december 2013 vedtog vi en udviklingsstrategi for, hvordan vi fortsat kan sikre gode rammevilkår for både nye og eksisterende virksomheder i kommunen. Strategien udstikker kursen for, hvordan virksomheder og ansatte i Ikast-Brande også i fremtiden kan udfolde deres talent og muligheder bedst. Erhvervsudviklingsstrategien er udarbejdet i samarbejde med bestyrelsen for Erhvervsrådet Herning & Ikast-Brande samt virksomheder og organisationer i kommunen.

Visionen er:

"Ikast-Brande er i 2020 kendt og værdsat i hele landet som stedet med et attraktivt erhvervmiljø, hvor det er naturligt at placere, igangsætte og vækste virksomheder med adgang til et innovativt talentmiljø, mange kompetente medarbejdere og inspirerende samarbejdspartnere og et sted, hvor kommunen har konstant fokus på udvikling af rammebetingelserne."

For at realisere visionen vil vi bl.a. forbedre de kommunale rammevilkår og styrke infrastruktur og transport.

LAG's nye lokale udviklingsstrategi 2014-2020

I december 2014 godkendte Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter LAG Ikast-Brandes nye udviklingsplan for perioden 2014-2020. I strategien er der fastsat en overordnet vision

Visionen for LAG Ikast-Brande er:

"Ikast-Brande Kommune i 2020 er et attraktivt sted at bo og leve, at arbejde og drive erhverv. Landdistrikterne er i 2020 karakteriseret ved forøgede jobmuligheder, iværksætteri, nærhed, faciliteter og aktiviteter samt en styrket evne til at samarbejde innovativt på tværs af foreninger, virksomheder, lokalsamfund og kommuner til gavn for alle i området."

LAG Ikast-Brande arbejder for at realisere denne vision for landdistriktsudviklingen i Ikast-Brande Kommune ved at fokusere på følgende målsætninger:

Jobskabelse og et rummeligt arbejdsmarked.

- fremme etableringen nye virksomheder og iværksætteri
- fremme etableringen af socialøkonomiske virksomheder
- fremme udviklingen af eksisterende virksomheder med vækstpotentiale

Attraktive lokalområder og styrkelse af bosætningen

- styrke udviklingen af og sammenhængen mellem servicefaciliteter og aktivitetstilbud
- fremme muligheden for oplevelser i naturen
- styrke synlighedsen af bosætningsmulighederne i IBK
- fremme forskønnelse af lokalområderne

LAG Ikast-Brande vil fremme dette ved at gøre samarbejder på tværs til den røde tråd i de projekter, som LAG støtter eller selv udvikler.

HVORDAN ER DET GÅET

Ikast-Brande Kommune dækker et samlet areal på 736,41 km², svarende til 73.440 ha.

Der bor i alt 40.596 indbyggere i kommunen (folketal pr. 1. jan. 2015), hvoraf over 80 % bor i byer med over 200 indbyggere og de resterende ca. 20 % bor i landdistrikterne. Gennemsnitsalderen er 41 år hvilket er svarende til landsgennemsnittet.

Fødevareministeriet har inddelt landets kommuner i fire klasser: By-, yder-, land- og mellemkommuner. Ikast-Brande Kommune er ud fra den definition en landkommune.

Finanskrisen har også i vores kommune præget udviklingen siden 2009, og den har sat sine tydelige spor i den fysiske udvikling. I årene efter krisen stod udviklingen stille og det kom særligt til udtryk ved faldende grundsalg og tilbageholdenhed med anlægsopgaver og byggeri. Inden for de sidste par år er udviklingen vendt, og der er kommet gang i byggeriet særligt i kommunes største byer. Grundsalget har også været stigen siden 2009, og det er værd at bemærke, at der i dag bliver bygget på de kommunalt udbudte byggegrunde efter køb.

Nøgletal Befolkningsudvikling fra 2015-2029

Nøgletallene er baseret på fakta fra Befolkningssprognosen fra 2014-2030 (revideret forår 2015) og Danmarks Statistik med tal fra 2013.

Folketal pr. 1. januar 2015:

Hele kommunen	40.596
Andele i byer over 1.000 indb.	75,5 %
Andele i landsbyer over 200 indb.	6,9 %
Andele i landdistrikterne	17,6 %

Udviklingen i befolkningen by-land:

Procentvis stigning/fald fra 2015-2029

Indb. i byer over 1.000 indb.	8,8 %
Indb. i landsbyer, 200-1.000 indb.	- 1,2 %
Indb. i landdistrikterne:	-15,4 %

Aldersfordeling:

Procentvis stigning/fald fra 2015-2029

Indb. i alt:	3,3 %
Indb. i alderen 0-15 år:	-4,1 %
Indb. i alderen 16-24 år:	- 3,3 %
Indb. i alderen 25-64 år:	- 2,2 %
Indb. i alderen 65+ år:	30,1 %

I 2029 forventes indbyggertallet at være 41.936, altså en stigning på 3,3 %. Den største stigning sker i gruppen 65+, da der bliver mange flere ældre i fremtiden. I denne aldersgruppe er der en stigning i antallet af ældre på 80 år og opefter på på 81 %.

Figur 1) Befolkningsprognose frem til 2029

Aldersgruppe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0 år	432	430	430	434	442	455	460	462	462	463	463	464	465	466	467
1-2 år	854	866	895	893	898	909	929	946	951	953	954	956	957	959	960
3-5 år	1518	1468	1396	1350	1358	1386	1387	1399	1421	1443	1459	1465	1467	1469	1472
6 år	538	505	508	517	462	443	472	469	470	473	480	490	494	495	496
7-13 år	3699	3672	3666	3635	3633	3577	3511	3485	3425	3396	3367	3339	3364	3410	3431
14-16 år	1669	1683	1669	1674	1636	1644	1620	1604	1619	1612	1618	1601	1568	1516	1485
17-24 år	3600	3586	3568	3566	3589	3568	3566	3553	3543	3533	3519	3536	3526	3525	3528
25-49 år	12681	12533	12429	12324	12285	12254	12233	12188	12139	12101	12063	12010	12000	12017	12024
50-59 år	5552	5630	5648	5709	5694	5709	5700	5747	5735	5711	5663	5629	5584	5505	5490
60-66 år	3500	3474	3533	3509	3544	3526	3521	3517	3554	3572	3640	3703	3765	3814	3841
67-79 år	4872	5044	5161	5298	5420	5539	5651	5687	5718	5786	5804	5777	5738	5720	5694
80-89 år	1397	1440	1474	1541	1562	1586	1648	1747	1862	1968	2074	2224	2362	2481	2592
90+ år	284	297	309	309	323	350	356	361	373	373	386	408	422	446	455
Hovedtotal	40596	40628	40686	40760	40846	40948	41054	41163	41271	41382	41491	41601	41712	41823	41936

Kilde: Ikast-Brande Befolkningsprognose 2014-2031, Danmarks Statistik

Beskæftigelse og pendling

I 2013 var der ca. 21.500 beskæftigede på arbejdspladser i Ikast-Brande Kommune. Heraf var ca. 11.800 indbyggere i Ikast-Brande Kommune.

Antal arbejdspladser fordelt på brancher (2013):

Personer i alt	21.563
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	29,9 %
Handel og transport mv.	26,7 %
Offentlig administration, undervisning og sundhed	20,8 %
Bygge og anlæg	5,9 %
Erhvervsservice	5,5 %
Landbrug, skovbrug og fiskeri	4,6 %
Kultur, fritid og anden service	2,7 %
Finansiering og forsikring	1,5 %
Ejendomshandel og udlejning	1,2 %
Information og kommunikation	0,9 %
Uoplyst aktivitet	0,4 %

Ikast-Brande Kommune ligger lige i midten af produktionsdanmark med mange produktionssarbejdspladser og en befolkning, hvor mange har en faglært uddannelse. Uddannelsesniveauet viser sig også i statistikkerne, hvor Ikast-Brande Kommune fortsat har det næstlaveste uddannelsesniveau i Danmark. Der er dog gode tegn på, at udviklingen vil vende. Ca. 97 % af de unge i Ikast-Brande Kommune, der gik i 9. og 10 klasse sidste skoleår starter nu på en uddan-

nelse. Produktionsarbejdspladser kræver også udvikling og vidensarbejdspladser. Udfordringen de senere år har været at få den rette højtuddannede arbejdskraft til området, så virksomhedernes efterspørgsel kan honoreres.

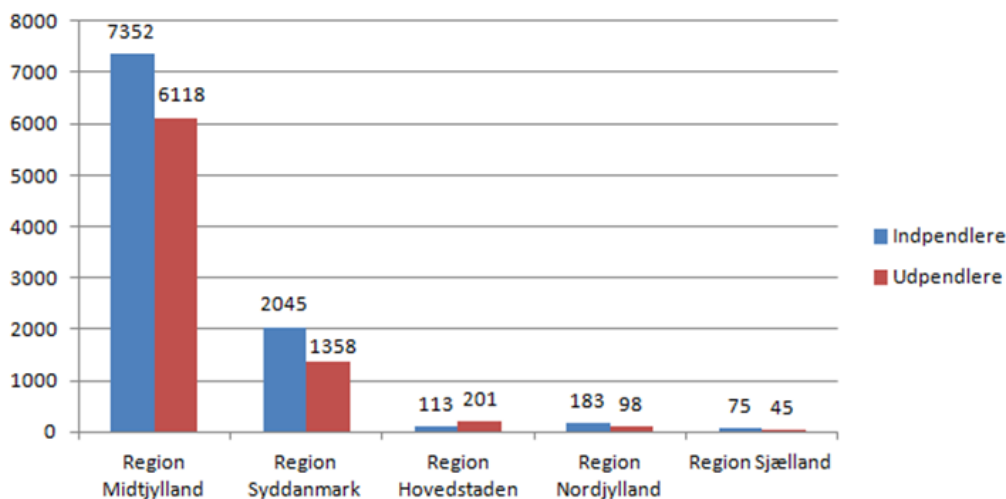
Hver dag pendler ca. 9.800 daglige indpendlere til kommunen og ca. 7.800 udpendlere fra kommunen, jf. Danmarks Statistik 2013.

Langt de fleste indpendlere til Ikast-Brande Kommune pendler fra Region Midtjylland (se figur 2). I alt pendlede 7352 personer til Ikast-Brande Kommune fra Region Midtjylland i 2013. Dette udgør en andel på ca. 75 % af de samlede indpendlere. Yderligere pendlede 2.045 personer til kommunen fra Region Syddanmark. Dette udgør ca. 21 % af de samlede indpendlere.

Region Midtjylland og Region Syddanmark er ligeledes de to største områder, hvorfra personer fra Ikast-Brande Kommune pendler til. I 2013 var der 6.118 personer, som pendlede fra Ikast-Brande Kommune til deres arbejdsplads i en anden kommune i Region Midtjylland. Dette udgør ca. 78 % af de samlede udpendlere. Ligeledes var der i 2013 1.358 personer som pendlede fra Ikast-Brande Kommune til deres arbejdsplads i en anden kommune i region Syddanmark. Dette udgør ca. 17 % af de samlede udpendlere.

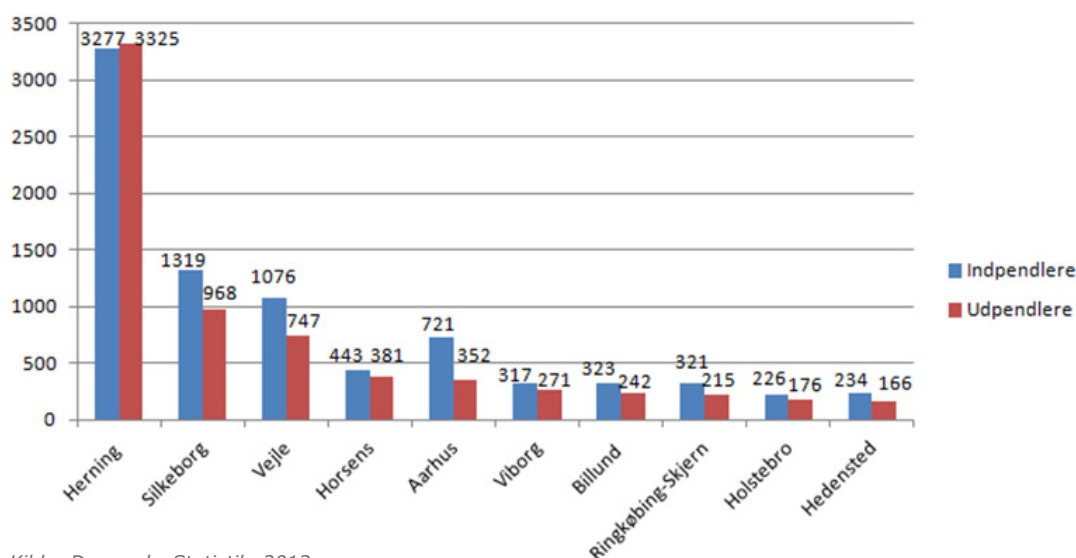
At de fleste ind- og udpendlere kommer fra region Midtjylland er helt naturligt, når man ser på, hvilke kommuner de pendler til/fra (se figur 3). På top 10 over de kommuner, som pendlere pendler til og fra, kan vi se, at nabokommunen Herning ligger klart i toppen med hensyn til både

Figur 2) Ind- og udpendlere fordelt på område (2013)

Note. Pendlere indenfor kommunen er ikke medtaget i figuren. Kilde: Danmarks Statistik, 2013

Figur 3) Top ti kommuner ind- og udpendlere til og fra Ikast-Brande Kommune, 2013

Kilde: Danmarks Statistik, 2013

ind- og udpendlere. I 2013 var der 3.277 personer, som pendlede til Ikast-Brande Kommune fra Herning Kommune. Dette udgør ca. 34 % af alle indpendlere. Til sammenligning pendlede 3.325 personer til Herning Kommune fra Ikast-Brande Kommune i 2013. Dette udgør ca. 43 % af samtlige udpendlere.

Silkeborg Kommune er den næststørste pendlerkommune. Dette gør sig gældende for både ind- og udpendlere. Ikast-Brande Kommune havde i 2013 1.319 personer, som pendlede fra Silkeborg Kommune og 968 personer, som pendlede til Silkeborg Kommune. Dette udgør henholdsvis 14 % og 13 % af de samlede ind- og udpendlere.

Den tredjestørste pendler kommune er Vejle Kommune. Herefter kommer kommuner som Horsens, Aarhus, Viborg, Billund, Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Hedensted.

I Ikast-Brande Kommune er der lidt flere mænd end kvinder, som pendler. Differencen er ikke stor, men der er flere mandlige indpendlere samt udpendlere end kvindelige.

Udviklingen i de seks største byer

Siden vi vedtog kommuneplanen i 2013, har vi vedtaget en række kommuneplantillæg for arealer i de seks største byer. Vi har generelt ikke udlagt nye arealer til byudvikling i planerne. Planerne er primært lavet for at opnå en mere hensigtsmæssig byudvikling ved at ændre

på kommuneplanens gældende rammebestemmelser for de eksisterende byområder. Der er hovedsageligt lavet planer for boligområder og erhvervsområder i Ikast og Brande.

Kommuneplantillæggene er som regel fulgt op af en lokalplan, der har fastlagt den mere detaljerede planlægning.

Arealudlæg

Vi vurderer, at de arealer, som vi lagde ud til forskellige byformål i Ikast-Brande Kommuneplan 2009-2021, også rækker til den næste kommuneplanperiode 2017-2029. Vi er kun lige begyndt på den videre planlægning af områderne.

Indtil videre har det medført to vedtagne strukturplaner for boligudviklingen, én plan for den nordlige del af Bording og én for den sydlige del af Brande.

Indtil 2009 havde vi i flere år et byggeboom, som gav et godt salg af byggegrunde både til nye boliger og til nyt erhverv - især i de to største byer Ikast og Brande. På grund af den økonomiske krises påvirkninger, har vi siden begyndelsen af 2009 mærket et markant fald i boligbyggeriet i kommunen, men ikke så meget i erhvervsbyggeriet. Nu kan vi dog se, at det vender. Der er igen efterspørgsel efter kommunale boligudstykningsplaner, og der bliver solgt flere grunde.

Selv om udviklingen går den rigtige vej nu, har vi stadig så mange uudnyttede arealer til byudvikling, at vi ikke får det store behov for at udlægge nye arealer i forbindelse med revisionen af kommuneplanen i 2017. Omvendt ønsker

vi heller ikke at tage nogle af de udlagte boligområder ud af kommuneplanen, da vi tror, de alle kommer i spil i løbet af kommuneplanens 12-årige periode fra 2017-2029.

Bosætning og boligudvikling

Som resultat af finanskrisen har der været et markant fald i antallet af solgte kommunale boliggrunde. På nær en stigning i 2010 der skyldtes en generel prisstigning på 25 % pga. moms i 2011, så blev der ikke solgt mange kommunale boliggrunde fra 2009-2012. Fra 2013 til nu er der sket en stigning i antallet af solgte kommunale boliggrunde. Det er desuden værd at bemærke, at de grunde der sælges i dag bliver bebygget.

Antal solgte kommunale boliggrunde:

2015 (pr. 10 august)	16
2014	10
2013	14
2012	4
2011	1
2010	27
2009	7
2008	22

Nogle af de solgte grunde ovenfor er dog solgt i kommunens landsbyer Isenvad, Gludsted og Blåhøj/Gl. Blåhøj.

Ikast:

I Ikast har der de sidste år været fokus på fortætning af midtbyen. Projektudviklere har haft en øget interesse i at omdanne tidligere erhvervsbygninger og nedslidte ejendomme til boliger. Blandt andet kan nævnes området ved Møllegade ved den tidligere dagligvarebutik. Der er flere lignende projekter under udvikling.

De sidste par år har vi også sat gang i to større udviklingsprojekter i Ikast, der skal være med til at styrke byens kvaliteter. I midtbyen er der fokus på området omkring stationen med helhedsplanen "Perron 7430". I den vestlige del af byen er der fokus på visionsprojektet "Vision Vestergade".

"Perron 7430"

I 2014 besluttede vi, at der skal udarbejdes en helhedsplan for området omkring stationen i Ikast. I den sammenhæng har vi i efteråret 2014 og foråret 2015 afholdt tre workshops med det formål at inddrage interesserede borgere i ud-

viklingen af området. Indholdet fra de tre møder er efterfølgende blevet omsat til en fysisk plan for området, som blev præsenteret på et borgermøde i juni 2015.

Processen omkring udviklingen af en fysisk plan for området omkring stationen i Ikast har resulteret i en særdeles robust plan baseret på en god vision. Ved at inddele området i ni mindre delprojekter opnås en stor fleksibilitet i forhold til både tid og økonomi, hvilket er meget værdifuldt i en plan af denne karakter. Delprojekterne gør dels planen mere etapevenlig og overskuelig, men kompleksiteten i planen gøres også mindre, idet antallet af aktører inden for det enkelte delprojekt er begrænset. Derudover vil det være muligt at arbejde med flere delprojekter parallelt og samtidig sikre, at de arbejder i samme retning.

Planens styrke er, at den blot bygger videre på de mange funktioner som allerede er til stede i området i dag, og ikke hviler på, at noget udefra skal komme og "redde" området. Således består planen i princippet af mange små tiltag som tilsammen skaber den store helhed, men udgangspunktet er hele tiden det eksisterende.

Stier og veje opgraderes, væsentlige bygninger iscenesættes, sammenhænge og forløb fremhæves, der tilføjes mulighed for leg og bevægelse og der arbejdes med belysning og belægning. Det afgørende i planen er derfor ikke om de pågældende delområder udformes præcis som det er fremlagt i planen. Det som er vigtigt er at udformningen kan opfylde visionen i forhold til både sted, stemning, synergi og sammenhæng.

Det ligger nu klart, hvor vi gerne vil hen med området. Nu er spørgsmålet hvordan vi kommer derhen? Dette handler den næste fase om, hvor der skal udarbejdes en egentlig udviklingsplan, herunder en strategi for hvordan området kan realiseres. Dette arbejde vil blive udført i løbet af efteråret 2015.

Helhedsplan for udvikling af Stationsområdet i Ikast

"Vision Vestergade"

Tilbage i 2010 gik vi igang med visionsprojektet for udviklingen af et større byudviklingsområde ved Vestergade vest for Ikast by.

Projektområdet ligger langs Vestergade i et åbent og fladt landskab mellem Ikast og kommune-grænsen til Herning og udbreder sig på begge sider af Vestergade. Samlet set har projektområdet et areal på ca. 43 ha.

Hovedgrebet er et nyt 'samløkaliseret' område i byen - med foreningsliv, rekreative faciliteter, institutioner og socialøkonomiske arbejdspladser samlet i ét under navnet "Vision Vestergade". Omdrejningspunktet i visionen er etableringen af det økologiske gartneri - Gartneri Garland og en rideskole - Ikast Rideskole, som begge er vokset ud af deres nuværende rammer længere inde i byen.

Området ved Vestergade skal fungere som et nyt samlingspunkt for en stor del af byens foreningsliv, som grobund for social ansvarlighed og socialøkonomiske arbejdspladser. Projektet indeholder herudover et stort, grønt, rekreativt miljø med blandt andet etablering af nye skovstykker og forbindelse til bækområdet langs den vestlige udkant af Ikast.

Skitse fra vinderprojektet for Vision Vestergade

Bording

I den nordlige del af Bording har vi i 2014 taget hul på strukturplanen nord for Bording Å. Vi har påbegyndt boligudstykningsplanen af et nyt boligområde "Kornblomsten" med i alt 15 boliggrunde til åben lav boliger. En af grundene er solgt. Boligerne ligger placeret tæt på Bording centrum, men med nærhed til den omkringliggende natur og arealerne langs med Bording Å.

I 2012 begyndte vi et nært samarbejde mellem Borgerne i Bording, Realdania. Samarbejdet er

Konkurrenceprogram fra arkitektkonkurrence i Bording
Copyright fotograf Morten Pedersen, Grala

planlagt til at strække sig over fire faser.

Fase ét var visionsprocessen. Formålet var at løse fasttømrede forestillinger om, hvordan Bording fremtid skal se ud. Ni eksterne eksperter arbejdede i tre teams i sparring med borgerpanelet. Hvert team udarbejdede et visionsforslag, som beskrev Bording set med friske øjne.

Fase to var nedsættelse af Bording Visions-gruppe. Rådgivningsfirmaet carlberg/christensen, som stod for foranalyserne, sammenskrev de tre visioner til én. Denne ene vision: Ny fremtid for Bording dannede grundlag for det næste halve års borgerarbejde i Bording Visionsgruppe.

Gruppen skabte med supervision fra kommunen, idekataloget: Bording Unite[d], som indeholder 23 forslag til et nyt Bording. Idekataloget indeholder både forslag fra ekspertvisionerne og borgernes egne forslag.

Fase tre var en arkitektkonkurrence. Vores samarbejde med Realdania blev udvidet med et samarbejde med Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Ambitionen var at sætte nye standarder for, hvordan Bording og lignende stationsbyer kan gentænkes med fokus på det gode familie- og fritidsliv.

Arkitektkonkurrencen havde fem deltagende arkitektfirmaer og Gottlieb Paludan Architects i team med MOE og BOGL vandt konkurrencen med forslaget Bording +.

Fase fire er etablering. Bording + er nu et områdefornyelsesprojekt, og det betyder, at der tilflyder projektet ekstra midler. Fase fire er også etableringsfasen. Første spadestik er planlagt til sidst i august/først i september 2015.

Nørre-Snede

I 2009 begyndte vi på et byfornyelsesprojekt - en såkaldt områdefornyelse - i Nørre Snede midtby. Områdefornyelsen skulle forbedre forholdene i midtbyen, som var præget af tung trafik og fysisk nedslidning. Der blev udpeget en række indsatsområder:

- Det meget trafikerede kryds – som skal erstattes af et torv
- Flytning af rutebilstationen,
- De grønne områder i byen som ikke har identitet eller formål
- Et medborgerhus som kan danne ramme om et nyt fællesskab i byen. (Medborgerhuset var ikke konkret omfattet af områdefornyelsen)
- Byens unge, som mangler kreativ tilstedeværelse i deres egen by,
- Nye cykelstier fra Toftevej til Ege Allé

Op mod 100 Nørre Snede borgere har siden 2009 deltaget i byfornyelsen i Nørre Snede. I Nørre Snedes byfornyelsesproces tog vi udgangspunkt i borgerpanelets egen analyse af byen. Borgerne har haft indflydelse på udviklingen af projekterne: Torvet, Den nye Busterminal og Byens Grønne Områder. Projekterne har givet byen et væsentligt løft. Byens rum har fået tilført kvaliteter, der har medvirket til en bedre trivsel for byens borgere. Det gode samarbejde i byen var centralt i byfornyelsesprocessen.

I 2011 begyndte vi de konkrete anlægsprojekter. Det nye torv, stod færdigt ved udgangen af 2011, mens de andre projekter blev færdiggjort i 2012.

Børn fra Nørre Snede skole ifb. med byfornyelsen
Copyright fotograf Morten Pedersen, Grala

Erhvervsudviklingen

Erhvervslivet i Ikast-Brande Kommune har klaret sig godt gennem de senere års økonomiske krise. Antallet af arbejdspladser i kommunen er oppe på det samme niveau, som før finanskrisen. Ser man på antallet af arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere, så ligger tallet for Ikast-Brande Kommune langt over landsgennemsnittet og er kun overgået af Aarhus Kommune i Region Midtjylland.

Livsnerven i kommunens erhvervsstruktur er de private virksomheder, der har formået at vækste i en tid, hvor der er oplevet nedgang i det øvrige Danmark. Herunder er virksomheder inden for erhvervsområderne energi/miljø, møbler/beklædning og fødevarer. Særligt virksomheder inden for vindmøllebranchen står for en stor beskæftigelsesandel med ca. 6.000 ansatte.

Siden 2010 har Dansk Industri (DI) gennemført en undersøgelse af erhvervsvenligheden i de danske kommuner. Ikast-Brande Kommune er i denne undersøgelse hvert år placeret som nr. 1 – med undtagelse af 2012, hvor kommunen kom ind på en 2. plads. En stor del af undersøgelsen baserer sig på besvarelser fra kommunens virksomheder, hvilket vidner om en tæt og god dialog mellem kommunen og de pågældende virksomheder.

I 2013 solgte vi 1,27 ha erhvervsjord i Uhre, Ikast og Engesvang. I 2014 solgte vi 2,46 ha erhvervsjord i Ikast, Bording og Engesvang. I 2015 har vi indtil videre ikke solgt noget erhvervsjord (pr. 10. august).

Detailhandel

På detailhandelsområdet er der ikke sket de store forandringer, siden vi vedtog kommuneplanen i 2013. Også her har vi mærket den økonomiske afmatning og generelle udviklingstendens med øget internethandel og færre butikker i byerne.

Vi har således ikke brugt af den ramme, som vi fastsatte i kommuneplanen til nye dagligvarebutikker og udvalgswarebutikker i de to største byer, Ikast og Brande.

Miljøministeren vedtog i maj 2013 et landsplan-direktiv, som gjorde det muligt for os at udlægge et større areal til udvalgswarebutikker i forbindelse med Bestsellers virksomhed i Brande. Arealet, som ligger ved Kaaremagervej er ikke udnyttet til formålet endnu.

Pulje til Landsbyfornyelse

Som led i regeringens Vækstplan DK har regeringen afsat i alt 400 mio. kroner i "Puljen til landsbyfornyelse", som kommuner kan søge til istandsættelse og nedrivning af nedslidte og faldefærdige boliger i byer med under 3.000 indbyggere og landdistrikter. Pulje til Landsbyfornyelse skal bidrage til attraktive landsbymiljøer. I Ikast-Brande Kommune anvender vi puljemidlerne i både byer, landsbyer og mindre bebyggelser.

Siden 2013 har vi revet ejendomme ned i Brande, Ejstrupholm og Nørre Snede. Der er også igangværende sager om nedrivning i Ikast.

Infrastruktur – motorvejen

I august 2012 blev motorvejsstrækningen mellem Bording og Funder åbnet, hvilket har medført et betydeligt fald i trafikken på hovedvej A15 mellem Herning og Silkeborg. Omfartsvejen i Brande blev i maj 2014 inddraget i motorvejsstykket mellem Herning og Vejle.

Motorvejene kan være med til at øge bosætningen og etableringen af nye erhvervsvirksomheder i kommunen.

Klimatilpasning

I april 2014 vedtog Ikast-Brande Byråd "Klimatilpasningsplan 2013 for Ikast-Brande Kommune". Klimatilpasningsplanen beskriver, hvordan vi vil håndtere de voldsomme regnskyl, der følger med klimaændringerne.

I Klimatilpasningsplanen er der udpeget 29 fokusområder. Hvert fokusområde kan indeholde et eller flere risikoområder, hvor der vil være høj risiko for at opleve oversvømmelse, og hvor en oversvømmelse vil have en stor skadesværdi. Vi vil undersøge nogle berørte områder nærmere for at finde den bedste forebyggelse og indsats mod fremtidige oversvømmelser. De kraftige regnskyl vil især få konsekvenser for dele af Ikast og Brande. Derfor ligger disse to byer først for, når vi skal i gang med en indsats. Også andre byer i kommunen vil blive påvirket, men i mindre grad.

Klimatilpasningsplanen giver ikke et endeligt bud på, hvilken konkret indsats, Ikast-Brande Kommune vil gennemføre i de enkelte fokusområder. Planen skitserer i stedet en tidsplan for, hvornår der vil blive taget fat i de enkelte områder.

Du kan se klimatilpasningsplanen på Kommunens hjemmeside: www.ikast-brande.dk.

Udviklingen i landsbyerne

I planlægningsammenhænge definerer vi landsbyer som en bebyggelse på mellem 200 og 1.000 indbyggere (Danmarks Statistiks definition).

Der er derfor syv landsbyer i Ikast-Brande Kommune: Klovborg, Isenvad, Blåhøj (inkl. Gl. Blåhøj), Hampen, Gludsted, Uhre, Pårup. Bemærk, at Blåhøj i denne sammenhæng udgøres af både Blåhøj og Gl. Blåhøj, og at Tulstrup i planmæssig sammenhæng udgør den nordligste del af Ikast, da det er her Ikast skal udvikle sig boligmæssigt. I kommunen er der også en række mindre bebyggelser i landdistrikterne, som har under 200 indbyggere.

Vi har i de senere år set et fald i befolkningstallet i de små landsbyer og i landdistrikterne. Faldet er en naturlig konsekvens af den udvikling, der har været i landbruget - med færre ansatte til følge. Hertil kommer, at konkurrencen fra de større byer gør det svært for landsbyerne at fastholde et godt serviceudbud. Det er en udvikling, der ikke kun gør sig gældende i Ikast-Brande Kommune, men er en udvikling, der generelt sker i landkommunerne.

I 2011 vedtog vi en Landdistriktspolitik for Ikast-Brande Kommune. Med landdistriktspolitikken ønsker vi at sætte yderligere fokus på udviklingen i landdistrikterne, herunder landsbyerne. Politiken har taget udgangspunkt i bl.a. landsbyernes udviklingsplaner, udviklingsstrategien for LAG Ikast-Brande og Landdistriktsrådets vedtægter og ønsker.

Bosætning og boligudvikling

Der har ikke været den store udvikling i boligmarkedet i landsbyerne. Siden finanskrisen har vi solgt enkelte kommunale boliggrunde i landsbyerne Isenvad, Gludsted og Blåhøj.

Erhvervsudvikling

Arbejdspladserne i landområderne er primært inden for landbrug, transportfirmaer, håndværksfirmaer, firmaer der servicerer jordbrugserhvervene (primært landbruget), små industrivirksomheder og små servicevirksomheder (f.eks. frisører). Jordbrugserhvervene fortsætter en strukturudvikling, som ikke bidrager til flere arbejdspladser i landområderne.

Ændringen i planloven i 2012 har betydet, at der er blevet bedre mulighed for at udvide mindre erhverv i tidligere landbrugsbygninger.

Pårup skiller sig ud fra de andre landsbyer, da den er udpeget som landsby med erhvervscenterfunktion. Hovedtanken er, at Pårup skal være erhvervsknudepunkt for store virksomheder med stort transport- og arealbehov. Pårup ligger optimalt i tilknytning til trafikknudepunktet med den øst-vestgående motorvej mellem Herning og Aarhus og den nord-sydgående landevej A13 mellem Viborg og Vejle. I 2015 påbegyndes byggeriet af virksomheden Mascot, som er den første store virksomhed, der etablerer sig i det udlagte erhvervsområde.

Detailhandel

Når befolkningen i landsbyerne ofte er pendlere, ændres også indkøbsmønstrene. Der købes ind i de større byer, hvilket sætter butikkerne i landsbyerne under pres. Der er dog stadig købmænd i Isenvad (583 indbyg.), Klovborg (534 indbyg.), Hampen (335 indbyg.) og Gludsted (310 indbyg.). I Blåhøj/Gl. Blåhøj (525 indbyg.) findes en nærbutik på en tankstation.

Offentlig service

God offentlig og privat service skaber rammerne for en velfungerende hverdag for alle i landdistrikterne. Adgang til daginstitutioner, skoler, biblioteker og kollektiv trafik gør dagligdagen lettere og styrker trivslen for den enkelte.

Udviklingen i samfundet har gjort, at man ikke har kunne opretholde det samme serviceniveau i landsbyerne som tidligere, og visse funktioner skal man til de nærliggende byer for at få. Internt i kommunen er der gratis kollektiv bustrafik, der sikrer, at borgere kan komme frem.

Vi har to kommunale skoler i landsbyerne: Isenvad og Blåhøj. Derudover er der friskoler i Uhre, Klovborg og Gludsted. I de mindre bebyggelser er der en friskole i Thorlund. Skolebuskørslen er en del af den gratis kollektive trafik.

Der er børnepasningstilbud med børnehave og DUF (Den Udvidede Fællesskole) i Isenvad og Blåhøj/Gl. Blåhøj. I Klovborg, Gludsted og Uhre er der børnehave og SFO. Der er ingen vuggestuer i landsbyerne - i stedet er der dagplejetilbud i alle landsbyer.

Klovborg Kino er stadig et aktivt og attraktivt kulturtilbud

Tilskudsmuligheder

Vi har stort fokus på at understøtte udviklingen i kommunens landsbyer. Vi har bl.a. afsat forskellige puljer til udvikling, der er nedsat et landdistriktsråd og vi har nedsat en kommunal boliggruppe, der opkøber og nedriver faldefærdige ejendomme.

Vi uddeler hvert år et grundtilskud til landsbyerne. Formålet er at skabe positiv udvikling i landsbyerne til gavn for hele lokalsamfundet. I 2015 kan landsbyerne søge et grundtilskud fra en pulje på i alt 41.100 kr., mens bebyggelser med under 200 indbyggere kan søge et grundtilskud fra en pulje på i alt 21.600 kr. Tilskuddet kan de bruge til f.eks. legepladser eller til maling af det lokale forsamlingshus.

I oktober 2014 vedtog Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter en lokal udviklingsstrategi for LAG Ikast-Brandø. I 2015 har vi fået tildelt LAG midler på ialt 828.414 kr. Derudover har kommunen bevilget yderligere 1 mio. kr. til LAG projekter. Gennem LAG'en kan man søge midler til projekter, som bidrager til at skabe arbejdspladser og et rummeligt arbejdsmarked eller attraktive lokalområder og styrker bosætningen.

Pulje til Landsbyfornyelse

Som led i regeringens Vækstplan DK har regeringen afsat i alt 400 mio. kroner i "Puljen til landsbyfornyelse", som kommuner kan søge til istandsættelse og nedrivning af faldefærdige boliger i byer med under 3.000 indbyggere og landdistrikter. Pulje til landsbyfornyelse skal bidrage til attraktive landsbymiljøer.

Vi mener, at nedrivning er et af de centrale værktøjer til at gøre det attraktivt at bo på landet og i landsbyerne. Vi har derfor søgt og fået tildelt midler i 2014 og 2015 som borgerne kan søge til at nedrive eller istandsætte nedslidte og faldefærdige boliger og erhvervsbygninger. Tildeling af de statslige midler forudsætter kommunal medfinansiering. Statens andel udgør 60 pct., og vores andel udgør 40 pct.

Fra 2013 til august 2015 har vi brugt ca. 3,8 mio. kr. Heraf er de ca. 1,5 mio. kr. bevilget af Ikast-Brande Kommune, og de resterende midler er refusion fra Staten. Vi har nedsat en boliggruppe, der vurderer hver enkelt ansøgning. Det sker for at kunne fremme forbedringer af bygninger, der enten er markante for landsbyen eller værd at bevare for eksempel på grund af arkitektur eller historie.

Boliggruppen har siden 2013 nedrevet bygninger i landsbyerne Klovborg, Isenvad, Blåhøj og Gl. Blåhøj, Hampen og Pårup. Der er desuden revet bygninger ned i de mindre bebyggelser Krondal, Skærlund og Hedegård. Du kan læse mere om puljen på Kommunens hjemmeside: www.ikast-brande.dk/fornylandsby.

Vindmølleplanlægningen

Den 11. april 2011 vedtog vi en vindmølleplan, som udlagde fire nye vindmølleområder i kommuneplanen:

- et område ved Flø nordvest for Brande,
- et område ved Tykskov mellem Ejstrupholm og Brande
- et område ved Københavnerhede nordvest for Isenvad
- et område ved Ulkær Mose sydøst for Ikast.

Vindmølleområderne ved Flø og Tykskov er lokalplanlagte. I området ved Flø er der rejst fire møller på ca. 150 m, mens der ved Tykskov er to

møller på ca. 150 m på vej. Vi arbejder på at få planlægningen for de sidste to områder på plads. Der har for begge områder været en offentlig debatfase om den videre planlægning. Ved Københavnerhede er det et projekt med 10 møller på max. 150 m. på vej, og ved Ulkær Mose er det 11 møller.

Da de udlagte vindmølleområder således er ved at være udnyttede, har vi i år taget hul på en ny revision af kommuneplanens afsnit om vindmølleplanlægning. Vi forventer at have et forslag til et tematillæg til Ikast-Brande Kommuneplan klar til offentliggørelse omkring årsskiftet 2015-2016.

Vores udlæg af nye vindmølleområder tager udgangspunkt i en ny model for planlægningen og i de projektansøgninger, vi har modtaget. Vi arbejder bl.a. med et vindmølleprojekt på tværs af kommunegrænsen til Vejle Kommune – langs den Midtjyske Motorvej.

Vi ønsker at nye møller i kommunen bliver samlet i færre, men større områder for at påvirke så få boliger som muligt. Områderne skal tilgodese det voksende behov for store møller og mølleleverandørers behov for at teste møller.

Vores nye model for vindmølleplanlægningen indebærer nye krav til mølletype, antal og højder:

- Produktionsmøller skal opstilles i grupper af min. 5 møller med en totalhøjde på 150 m eller derover.
- Hvis der bliver rejst testmøller over 150 m i et vindmølleområde er der mulighed for at rejse færre møller, men med en større effekt.
- Allerede udlagte vindmølleområder til færre end 5 produktionsvindmøller tages ud af kommuneplanen
- Udpegning af vindmøllezoner – opdeling af kommunen i negativ zone og neutralzone og egentlige rammeområder. Formålet med zoneringen er at give kommende projektudviklere et hurtigt overblik over, hvor i kommunen man kan eller ikke kan forvente, at byrådet vil fremme vindmølleprojekter.

Efter endelig vedtagelse af tematillægget til kommuneplanen vil vi kun udlægge nye vindmølleområder hvert 4. år i forbindelse med revision af kommuneplanen, med mindre der er tale om et område til testmøller.

NYE PLANER SIDEN SIDST

Siden vedtagelsen af Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025 i november 2013 har vi vedtaget 9 tillæg til kommuneplanen og 20 lokalplaner.

Derudover arbejder vi på flere forslag til kommuneplantillæg og lokalplaner. (Listen er opdateret efter planstrategien har været ude i offentlig høring)

Kommuneplantillæg

Tillæg nr. 2	Klimatilpasningsplan
Tillæg nr. 3	Erhvervsområde, Fabriksvej, Bording
Tillæg nr. 4	Boligområde, Engtoften, Brande
Tillæg nr. 10	Boligområde, Stationsvej, Brande
Tillæg nr. 11	Område til offentlige formål, Bygaden, Isenvad
Tillæg nr. 12	Boligområde, Tulstrupvej, Ikast
Tillæg nr. 13	Blandet bolig og erhverv, Sverigesgade, Ikast
Tillæg nr. 14	Teknisk anlæg, Biogasanlæg, Grarupvej Øst, Det åbne land
Tillæg nr. 15	Nyt planlægningsgrundlag for Gl. Blåhøj
Tillæg nr. 16	Blandet bolig og erhverv, Møllegade Vest, Ikast
Tillæg nr. 19	Reduktion af rammeudlæg, Klovborg

Lokalplaner

Lokalplan nr. 285	Plejecenter, Engparken, Brande
Lokalplan nr. 286	Boliger & offentligt formål, Grundvigsvej, Ikast
Lokalplan nr. 287	Boliger, Ahornvej, Ejstrupholm
Lokalplan nr. 293	Blandet bolig og erhverv, Over Isen Vej, Isenvad
Lokalplan nr. 294	Offentlige formål, Herningvej, Brande
Lokalplan nr. 295	Solvarmeanlæg, Ejstrupvej, Isenvad
Lokalplan nr. 296	Golfbane, Remmevej, Ikast
Lokalplan nr. 299	Boliger, Overgåardsvej, Ikast
Lokalplan nr. 300	Etageboliger, Hyvildvej, Brande
Lokalplan nr. 305	Blandet bolig og erhverv, Møllegade, Ikast
Lokalplan nr. 306	Erhverv, Holmevej, Ejstrupholm
Lokalplan nr. 307	Boliger, Fuglsangs Alle, Ikast
Lokalplan nr. 308	Boliger, Villavej, Ikast
Lokalplan nr. 310	Boliger, Engtoften, Brande
Lokalplan nr. 316	Erhverv, Lene Haus Vej, Ikast
Lokalplan nr. 317	Plejecenter, Bøgildvej, Ikast
Lokalplan nr. 319	Blandet bolig og erhverv, Stationsvej, Brande
Lokalplan nr. 320	Boliger, Bangsvej, Tulstrup
Lokalplan nr. 321	Bygning til kirkelige formål, Bygaden, Isenvad
Lokalplan nr. 322	Boliger, Tulstrupvej, Ikast
Lokalplan nr. 324	Biogasanlæg, Grarupvej Øst, Brande